

Vid Obeställbarhet returnera till Sac, Box 6507, 113 83 Stockholm

Göteborgs Stadsbibliotek

Tidskriftsavgift /4
Box 5404
402 29 GÖTEBORG

PP Sverige, Port Payé

Posttidning-A
Trans 40-41

SYNDIKALISTEN

2/2022

Medlemsbidrag för SAC · Sveriges Arbetares Centralorganisation ♦ Nummer 2 ♦ Juni 2022 ♦ Årgång 102

Nr. 2
2022

STADS-
BIBLIOTEKET
GÖTEBORG

Folkbiblioteken i Gbg
3004432132

SAC:s 33:e kongress

Jättekul, kaotisk och spännande

Första maj

På våren återuppstår det som en gång varit dött!

Historia

Omprovningar i skuggan av första världskriget

Solna LS

Vi avtackar den jordnära fackföreningen i norra Stockholm

Nya driftsektioner

Böcker & utställningar

Kongress i Polen

Arbetarens hundraårsbok

Summary in English on page 42-43 // Resumen en español página 44-45

SYNDIKALISTEN

2/2022

Medlemstidning för SAC - Sveriges Arbetares Centralorganisation ♦ Nummer 2 ♦ Juni 2022 ♦ Årgång 102

Nr. 2
2022

STADS-
BIBLIOTEKET
GÖTEBORG

SAC:s 33:e kongress

Jättekul, kaotisk och spännande

Första maj

På våren återuppstår det som en gång varit dött!

Historia

Omprovningar i skuggan av första världskriget

Solna LS

Vi avtackar den jordnära fackföreningen i norra Stockholm

Nya driftsektioner

Böcker & utställningar

Kongress i Polen

Arbetarens hundraårsbok

Summary in English on page 42-43 // Resumen en español página 44-45

Syndikalist

Box 6507, 113 83 Stockholm
Tel: 08 522 45 637
syndikalist@ac.se

>>OBS! Innan du skickar material läs info på sida 46!

Redaktör

Solveig Betné, Norrköpings LS

Redaktionsarbetsgrupp

Catharina Bergman, Umeå LS
Viktor Boström, Umeå LS
Fanny Hökby, Stockholms LS
Philip Lennerö, Göteborgs LS
Iso Lindh, Stockholms LS
Errol Tanriverdi, Norrköpings LS
Nestor Verdinelli, Göteborgs LS

Ansvarig utgivare

Solveig Betné, Norrköpings LS

Omslagsbild

Deltagare i SAC:s 33:e kongress, 12-15 maj 2022.
Foto: Solveig Betné.

Tryck

Brandfactory
Periodicitet är fyra nummer per år
Upplaga 3200
ISSN 1400-8416

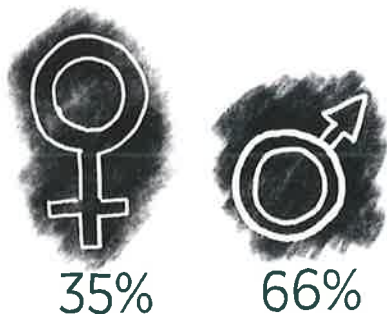
SAC:s sekretariat

08-522 45 630
Telefontider:
Tis-ons kl. 13 - 15
info@ac.se

Medverkande skribenter:

Jan Abrahamsson, Stockholms LS
Julia Andersson, Uppsala LS
Catharina Bergman, Umeå LS
Karl Bergström, Stockholms LS
Berit Björkman, Stockholms LS
Erik Bonk, Stockholms LS
CNEMA Driftsektion
Linnea Eriksson, Stockholms LS
Kristian Falk, Enköping-Heby LS
Amalthea Frantz, Stockholms LS
Lars Hammarberg
Rasmus Hästbacka, Umeå LS
Fanny Hökby, Stockholms LS
Philip Lennerö, Göteborgs LS

Ungefärlig andel män respektive kvinnor och icke-binära
som skribenter, huvudpersoner i texter samt på fotografier
(målet är 50/50):

Sommarstängt

SAC:s sekretariat har
stängt den **27 juni - 1 augusti**.

Vi har inga telefontider då och
svarar på mejl när funktionärer
finns på plats.

Kontakta din LS om du behöver
stöd och hjälp. www.sac.se/LS

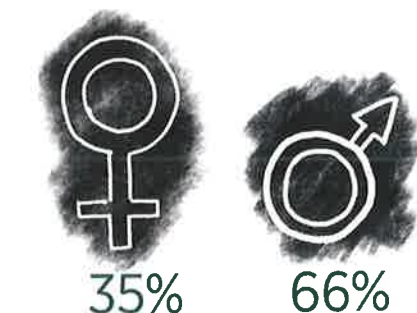

Illustration: Fanny Hökby

Innehåll

- 4 Driftsektionen MediCarrier: **För rättvisa på arbetsplatsen**
- 6 **Lokala samorganisationer:** Årsmöten och notiser
- 8 **Organisera stora arbetsplatser** del 1
- 10 SAC:s 33:e kongress: **Jättekul, kaotisk och spännande**
- 18 **En väg framåt:** LS-turné, nu i Umeå och Sundsvall
- 22 Stockholm-Gotlands distrikt informerar
- 24 **Första maj:** På våren återuppstår det som en gång varit dött!
- 26 **Kultur:** Utställningar och böcker
- 30 Solna LS : **Vi avtackar den jordnära fackföreningen i norra Stockholm**
- 33 Historia: **Omprovningar i skuggan av första världskriget**
- 36 Snart i bokhandeln: **Arbetares hundraårsbok**
- 40 **Internationellt:** En rödsvart systerorganisation som växer
- 42 Summary in English – Sammanfattning på engelska
- 44 Traduccion español – Sammanfattning på spanska
- 46 Kontaktuppgifter

VILL DU HA SYNDIKALISTEN SOM PDF ISTÄLLET?
MEJLA TILL SYNDIKALISTEN@SAC.SE
EN DEL AV INNEHÅLLET FINNS OCKSÅ I
SYNDIKALISTEN WEBBTIDNING:
SYNDIKALISTEN.SAC.SE

Sommarstängt

SAC:s sekretariat har stängt den **27 juni - 1 augusti**.

Vi har inga telefontider då och svarar på mejl när funktionärer finns på plats.

Kontakta din LS om du behöver stöd och hjälp. www.sac.se/LS

Illustration: Fanny Hökby

Innehåll

- 4 Driftsektionen MediCarrier: För rättvisa på arbetsplatsen
- 6 Lokala samorganisationer: Årsmöten och notiser
- 8 Organisera stora arbetsplatser del 1
- 10 SAC:s 33:e kongress: Jättekul, kaotisk och spännande
- 18 En väg framåt: LS-turné, nu i Umeå och Sundsvall
- 22 Stockholm-Gotlands distrikt informerar
- 24 Första maj: På våren återuppstår det som en gång varit dött!
- 26 Kultur: Utställningar och böcker
- 30 Solna LS : Vi avtackar den jordnära fackföreningen i norra Stockholm
- 33 Historia: Omprövningar i skuggan av första världskriget
- 36 Snart i bokhandeln: Arbetarens hundraårsbok
- 40 Internationellt: En rödsvart systerorganisation som växer
- 42 Summary in English - Sammanfattning på engelska
- 44 Traduccion español - Sammanfattning på spanska
- 46 Kontaktuppgifter

VILL DU HA SYNDIKALISTEN SOM PDF ISTÄLLET?
MEJLA TILL SYNDIKALISTEN@SAC.SE
EN DEL AV INNEHÅLLET FINNS OCKSÅ I
SYNDIKALISTEN WEBBTIDNING:
SYNDIKALISTEN.SAC.SE

Medlemmar i Göteborgs LS som närvarade på SAC:s 33:e kongress, 12-15 maj. Övraden fr. vänster: Tim Persson, Cecilia Yljpää, Alice Blomdahl. Mittenraden fr. vänster: Alexander Ringbäck, Philip Lennerö och Emil Broberg. Längst ned fr. vänster: Leif-Jöran Olsson, Daniel Mang och Andreas Skyman. Foto: Solveig Betné.

Tack till alla sköna förmågor

Likt många ombud för våra lokala samorganisationer (LS) och internationella deltagare klev jag på kongressens första dag, för första gången in i Sjömanskyrkan, precis intill Gävle centralstation. Det var för min del både första gången i Gävle och som deltagande vid SAC:s kongress. Denna vackra byggnad huserade vår organisations trettiotredje kongress, vilket självklart resulterade i en del konflikter, men även en stark tilltro till vår gemensamma framtid.

Torsdagen började starkt med en nästan förväntad teknikproblematik. Plattorna, de digitala verktyg som skulle användas för votering, fungerade inte som de skulle. Presidiet sattes direkt på prov. En viss frustration smög sig fram i den tidigare kyrkans översta våning. Som tur var kunde Simon Hedelin, studieorganisatör från Stockholms LS liva upp stämningen med att presentera vår nya hemsida på en redigt grov värmäländska. Därefter inleddes en intensiv debatt, möjligen förstärkt av den tidigare nämnda problematiken, nämligen meningsskillnader om LS röstantal vid kongressen.

Göteborgs LS, Malmö LS, Västerås LS och många andra ställde sig kritiska till presidiet förslag att varje LS ges röstantal i enlighet med sitt medlemsantal oavsett antal närvarande ombud. Detta var något som inte ansågs vara enligt etablerad praxis. Jesper

Johansson från Umeå LS konstaterade klokt att ett sådant förslag skulle kräva en egen motion. Detta fick medhåll av många, men inte av Stockholms LS som framhöll att de skulle förlora över 900 röster, då de inte skickat ombud för att täcka deras medlemsantal. Efter en kort paus och dialog LS:n sinsemellan kunde en kompromiss nås, vilket satte en sund ton för kommande dagar.

Jag fick frågan av avgående ledamot i Centralkommittén (CK), Mikael Nordin, medlem i Stockholms LS, vad jag vill driva i CK om jag blev invald. Frågan kom under kongressens andra dag. Just då hade jag inte tänkt så mycket på saken. Efter att ha sett hur hårt de medverkande i decharge-utskottet arbetat med att säkerställa uppgifter, ställa besvärliga frågor till centralt engagerade och sist men inte minst - tvingas driva personliga vendetor inför hela kongressen, klarnade frågan. Är det något jag ska driva inför kommande kongress är det att avskaffa decharge-utskottet i sin helhet. En av de medverkande lämnade självvalt utskottet med motiveringen att inte uppmuntra till rättshaverism i vår organisation. Helt rätt gjort!

Den motion som väckte mest debatt var förvånande nog motion C2: "Syndikalisterna som webbtidning" skriven av Centralkommittén. CK föreslog att vår medlemstidning skulle

upphöra som papperstidning, vilket motsattes starkt av nästan varenda LS på plats vid kongressen. En något otillräcklig statistik användes av förespråkarna för att stärka deras tes, vilket tydliggjordes av den mycket hyllade informationsorganisatören Solveig Betné. I frågan om att bevara papperstidningen eller ej anser jag att Josefin Jalhed från Malmö LS uttryckte det bra: "Det är inte ett problem att vara sentimental över tidningens betydelse". Förslaget avslogs.

Av mina erfarenheter att döma kunde gamla rivaliteter överkommas i Gävle med en tilltro till kommande generationer. Det finns många fina namn att nämna som gjorde kongressen till en fantastisk upplevelse. Inte minst alla sköna lokala förmågor under den informella karaokekvällen. I stället väljer jag att anonymt hylla samtliga deltagandes insatser vid årets kongress. Juristerna, kockarna, lokförarna, lärarna, musikerna, serietecknarna, snickarna, och alla de andra yrkeskårerna representerade i Gävle förde gemensamt vår kämpande fackförening starkt framåt.

Philip Lennerö
Centralkommittén & Göteborgs LS

Läs mer om kongressen på sidorna 10-17

Umeå LS årsmöte

Lördagen den 2 april samlades vi till möte i Umeå Folkets Hus. Fem kamrater valdes till en ny styrelse, två revisorer utsågs och likaså två personer till valberedning. En ganska ambitiös verksamhetsplan klubbades.

Övergripande mål under året är att bygga fler sektioner eller tvärfackliga grupper. I nuläget finns det bara en sektion inom Umeå LS, nämligen på Umeå universitet. Med tvärfacklig grupp menas en grupp kollegor som träffas regelbundet, oavsett facklig tillhörighet, för att diskutera och driva gemensamma intressen. Umeå LS mål är också att öka medlemsantalet och engagemanget. Syftet med sektioner och tvärfackliga grupper är givetvis att bygga kollektiv styrka. Det lägger grunden för att flytta fram positionerna på arbetsplatserna och i förlängningen förändra samhället.

Målen ska uppnås genom fackliga grundkurser och olika påbyggnadsutbildningar i organisering, förhandling och skyddsombudsarbete. Målet ska också nås genom medlemsmöten som fokuserar på deltagarnas arbetsplatser och genom att styrelsen kontakter medlemmar och stöttar dem som vill organisera på jobbet. Om flera kamrater kan väljas till en organiseringskommitté blir det istället kommittén som stöttar organisering.

På årsmötet fanns en inbjudan och förslag till att medverka i "Samling vänster" tillsammans med Vänsterpartiet med flera partier. Förslaget föll på årsmötet. Ett argument mot medverkan som framfördes

var att vår fackförening inte ska manifesteras med ledande Vänsterpartister eftersom de är vår motpart i den offentliga sektorn. Ett argument för medverkan var att många vill demonstrera på 1 maj och att det inte finns något alternativ till Samling vänster i nuläget.

Årsmötet beslutade att på 1 maj arrangera föredrag och bokbord på Hamnmagasinet och medverka i en frihetlig frukost och promenad som initieras av yngre aktivister. Årsmötet uppdrog också åt styrelsen att utreda och presentera alternativ för 1 maj 2023 senast vid årsskiftet.

Rasmus Hästbacka
Umeå LS

Affisch skapad av A. (Bim) Campbell-Marshall

Biosektion i Norrköping

På den kommunala biografen CNEMA i Norrköping har några arga syndikalister gått ihop och bildat driftsektion. Syftet är att kämpa för högre löner och bättre villkor, kanske särskilt för kamraterna i kassan, där alla har O-timmars kontrakt.

På en arbetsplatsträff bad chefen samtliga arbetskamrater att reflektera i bikupor över hur vi kan öka tryggheten för arbetare inom kommunen. Våra kamrater enades under två punkter:

**"Höj våra löner" och
"Tryggare anställningar".**

Det visar på en enighet bland personalen och en vilja att förändra.

När vi frågar en kamrat om hens åsikt om arbetsplatsen säger hen "jag är less på Norrköpings kommun och de låga lönerna och ständiga neddragningar". Ordförande på vårt årsmöte kommenterar bildandet av driftsektionen: "Vi ska bli största facket på CNEMA och vi hoppas kunna engagera andra kommunala enheter i fackliga frågor".

Vi är just nu den enda driftsektionen i vårt närområde, men vi vet att andra verksamheter har fler än en syndikalist på samma arbetsplats. Så fler driftsektioner ska det bli - särskilt inom kommunal verksamhet.

CNEMA Driftsektion

Stockholms LS har haft årsmöte, på plats för första gången sedan pandemin. Under god uppslutning valdes delvis ny styrelse, en verksamhetsplan antogs och motioner behandlades. Det kommande verksamhetsåret ska det även fortsättningsvis satsas på migrantorganisering, arbetas med demokratifostran och genomföras stadgerevision.

Karl Bergström
Stockholms LS

SYNDIKALISTEN JUNI 2022 7

Organisera stora arbetsplatser

Del 1 av 4:

Snacka med alla kollegor

Hur kan stora och komplexa arbetsplatser organiseras, såsom universitet och bolag med många driftenheter? I en artikelserie i fyra delar skissar Rasmus Hästbacka på fyra faser:

1. Kartläggning och organiseringssamtal
2. Göra handlingsplan och formalisera personalgruppen
3. Kollektiv handling
4. Utvärdering

Om du frågar fackliga veteraner vad alla fackföreningar bör pyssla med så brukar tre svar återkomma: sprida informationsmaterial, ordna kurser och förhandla. Svaren är förvisso korrekta. En fackförening måste synas och höras, annars finns den inte. Fackföreningar ska erbjuda grundkurser och olika påbyggkurskurser, annars väljer facket inkompetens och handlingsförlamning. Facket behöver också behärska juridik och förhandlingar.

Men allt detta är ganska bortkastat om grundjobbet försummas, att fackmedlemmar snackar med sina arbetskamrater och bygger goda relationer. Det personliga samtalet bygger den kollektiva styrkan. Personliga samtal uppmuntrar arbetskamrater att delta i facklig utbildning och verksamhet. Sådana samtal bör genomföras på ett systematiskt sätt.

För cirka 13 år sedan började vi inom SAC coacha varandra i samtalet som verktyg. Det möttes av skepsis. Vafan, behöver man gå en kurs för att snacka med sina arbetskamrater? Nej, inte om snacket redan leder till kollektiv handling för bättre villkor. Men på otaliga arbetsplatser stannar snacket vid att klaga. Ellen David Friedman, en facklig utbildare i USA, understryker detta: "Att klaga är inte att ta det första steget i organisering – det är att begrava organiseringen".

På många arbetsplatser är det svårt att ens få till några samtal mellan arbetskamrater på grund av exempelvis chefernas övervakning, ett stressigt schema eller personalens uppdelning. Då är det klokt att göra en plan för organiseringssamtal. Det ger faktiskt goda

resultat. Det framgår av den amerikanska handboken *Secrets of a succesful organizer* som bygger på hundratals fallstudier. Boken ges ut i svensk översättning år 2022 på Federativs förlag under titeln *Organisatörens handbok*.

SYSTEMATISK ORGANISERING

Jag och min funktionärskollega Erik Bonk har skrivit varsin artikelserie om organisering. Eftersom det är introducerande texter är de generellt hållna och ganska ytliga. Läsarna kan då fråga sig: Hur ska vi gå tillväga på just vår arbetsplats? Vad kan vi göra konkret på måndag, veckan därpå och veckan efter det?

Det kortaste svaret är "läs Organisatörens handbok!" eller (om ni är medlemmar i SAC) gå våra kurser! Sedan kan ni skrida till verket. I den här artikeln tänker jag vara lite mer "service minded". Jag ska ge en försmak av metoderna från handboken och kurserna och föreslå hur metoderna kan tillämpas på stora och komplexa arbetsplatser, såsom universitet.

Jag väljer universitetsvärlden som referenspunkt helt enkelt för att jag har jobbat där. Men artikeln lär vara till nytta även för er som jobbar i andra komplexa verksamheter såsom bolag med många driftsenheter och kommunal verksamhet på flera utspridda arbetsplatser.

UNIVERSITETEN

På universiteten brukar syndikalistiska sektioner hålla möten på åtminstone två olika nivåer. Det kan vara möten på enskilda institutioner och andra enheter, eller övergripande möten för alla medlemmar som är anställda av universitetet.

För en syndikalistisk sektion är det naturligt att bilda mindre avdelningar på enskilda enheter så snart sektionen har värvat grupper av medlemmar där. Avdelningens syfte är att främja kollegors förmåga att hålla ihop och agera tillsammans. Sektionens syfte är att samordna alla avdelningar i gemensam handling.

Om en syndikalistisk sektion ännu inte har bildat avdelningar är sektionens övergripande möten de enda formella medlemsmötena. Då är sektionens förankring på golvet förmodligen svag. Om sektionen framförallt består av medlemmar som är ensamma syn-

dikalister på sina respektive enheter, är det extra viktigt att snarast göra en plan för systematisk organisering. På följande rader skissar jag på en sådan plan. Jag nämnde tidigare fyra faser. Det är svårt att förutsäga hur lång varje fas blir. På vissa arbetsplatser kan alla fyra faser avverkas på ett år. På andra ställen tar första fasen ett helt år. Efter utvärderingen kan de fyra faserna upprepas igen.

KARTLÄGGNING OCH ORGANISERINGSSAMTAL

Den första fasen går ut på att kartlägga så många institutioner och enheter som möjligt genom samtal på plats. Det görs av medlemmar som jobbar där, inte av externa främlingar. Syftet är att hitta bra organiseringsfrågor på varje ställe och hitta nyckelpersoner i personalgruppen.

En bra organiseringsfråga kan sägas ha fyra kännetecken:

1. Frågan har bredd, den engagerar många anställda.
2. Frågan har djup, den engagerar dem starkt.
3. Frågan är möjlig att vinna genom personalens påtryckningar.
4. Den kollektiva handling som planeras har goda chanser att göra kollektivet ännu starkare.

Med nyckelpersoner menar jag informella eller naturliga ledare. Det är anställda som har ett stort inflytande i personalgruppen genom att de är driftiga och åtnjuter arbetskamraternas förtroende.

Här utgår jag från en sektion på ett universitet som håller övergripande möten för medlemmar, men ännu inte möten på enskilda enheter. En sådan sektion kan lämpligen börja med att ordna ett möte för alla medlemmar som vill organisera sin egen arbetsplats eller stötta andra som organiserar. Ju fler medlemmar som vill ta på sig rollen som organisatör desto bättre.

Har sektionen redan många medlemmar kan det vara bra att några förtroendevalda i sektionen begär ledigt för att ringa eller besöka alla medlemmar på jobbet och välkomna dem till det första mötet om organisering. Den förlorade arbetsinkomsten under ledigheten kan betalas av SAC eller den lokala samorganisation (LS) som medlemmen tillhör.

På det första övergripande mötet diskuteras lämpligen planens fyra faser och hur deltagarna känner inför att organisera sina arbetsplatser. I fortsättningen kan de övergripande mötena fungera som stöd och bollplank för alla som organiserar. Dessa möten kan vara frekventa lunchmöten eller glesare medlemsmöten. Om det är glest mellan mötena bör alla organisatörer också kunna vända sig till sektionsstyrelsen vid behov eller en särskild organiseringskommitté.

Det är på enskilda enheter som den viktiga organiseringen sker. Du som vill organisera din enhet kan börja med att snacka med någon eller några arbetskamrater som du litar på. Det ska vara personer som har viljan och tålamodet att förändra arbetsplatsen.

Ni behöver en lista över alla anställda på enheten som ska organiseras. Snacka med alla arbetskamrater, helst en i taget! Anteckna vilka frågor som engagerar kollegorna, vilken förändring de vill se och vilka metoder för påverkan de själva är beredda att använda. Notera nyckelpersonerna, de informella ledarna. Organiseringsamtal känns förmodligen obekvämt och svårt till en början men det behöver göras. Det finns inga genvägar.

Del två handlar om att göra en handlingsplan och formalisera personalgruppen.

Rasmus Hästbacka
Facklig samordnare

Organisera stora arbetsplatser

Del 1 av 4:

Snacka med alla kollegor

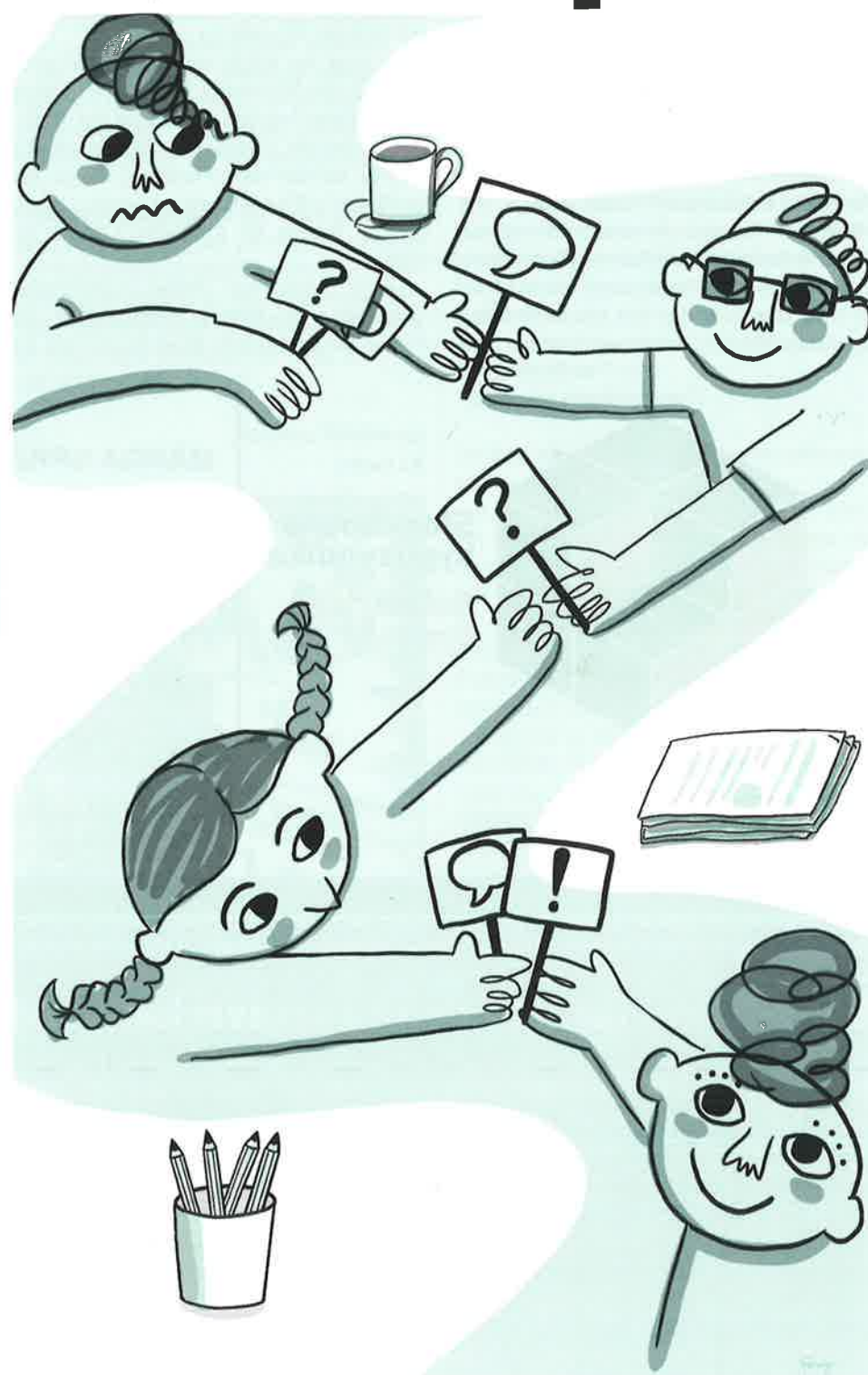
Hur kan stora och komplexa arbetsplatser organiseras, såsom universitet och bolag med många driftenheter? I en artikelserie i fyra delar skissar Rasmus Hästbacka på fyra faser:

1. Kartläggning och organiseringsamtal
2. Göra handlingsplan och formalisera personalgruppen
3. Kollektiv handling
4. Utvärdering

Om du frågar fackliga veteraner vad alla fackföreningar bör pyssla med så brukar tre svar återkomma: sprida informationsmaterial, ordna kurser och förhandla. Svaren är förvisso korrekta. En fackförening måste synas och höras, annars finns den inte. Fackföreningar ska erbjuda grundkurser och olika påbyggkurskurser, annars väljer facket inkompetens och handlingsförlamning. Facket behöver också behärska juridik och förhandlingar.

Men allt detta är ganska bortkastat om grundjobbet försummas, att fackmedlemmar snackar med sina arbetskamrater och bygger goda relationer. Det personliga samtalet bygger den kollektiva styrkan. Personliga samtal uppmuntrar arbetskamrater att delta i facklig utbildning och verksamhet. Sådana samtal bör genomföras på ett systematiskt sätt.

För cirka 13 år sedan började vi inom SAC coacha varandra i samtalet som verktyg. Det möttes av skepsis. Vafan, behöver man gå en kurs för att snacka med sina arbetskamrater? Nej, inte om snacket redan leder till kollektiv handling för bättre villkor. Men på otaliga arbetsplatser stannar snacket vid att klaga. Ellen David Friedman, en facklig utbildare i USA, understryker detta: "Att klaga är inte att ta det första steget i organisering – det är att begrava organiseringen".

På många arbetsplatser är det svårt att ens få till några samtal mellan arbetskamrater på grund av exempelvis chefernas övervakning, ett stressigt schema eller personalens uppdelning. Då är det klokt att göra en plan för organiseringsamtal. Det ger faktiskt goda

resultat. Det framgår av den amerikanska handboken *Secrets of a succesful organizer* som bygger på hundratals fallstudier. Boken ges ut i svensk översättning år 2022 på Federativs förlag under titeln *Organisatörens handbok*.

SYSTEMATISK ORGANISERING

Jag och min funktionärskollega Erik Bonk har skrivit varsin artikelserie om organisering. Eftersom det är introducerande texter är de generellt hållna och ganska ytliga. Läsarna kan då fråga sig: Hur ska vi gå tillväga på just vår arbetsplats? Vad kan vi göra konkret på måndag, veckan därpå och veckan efter det?

Det kortaste svaret är "läs Organisatörens handbok!" eller (om ni är medlemmar i SAC) gå våra kurser! Sedan kan ni skrida till verket. I den här artikeln tänker jag vara lite mer "service minded". Jag ska ge en försmak av metoderna från handboken och kurserna och föreslå hur metoderna kan tillämpas på stora och komplexa arbetsplatser, såsom universitet.

Jag väljer universitetsvärlden som referenspunkt helt enkelt för att jag har jobbat där. Men artikeln lär vara till nytta även för er som jobbar i andra komplexa verksamheter såsom bolag med många driftsenheter och kommunal verksamhet på flera utspridda arbetsplatser.

UNIVERSITETEN

På universiteten brukar syndikalistiska sektioner hålla möten på åtminstone två olika nivåer. Det kan vara möten på enskilda institutioner och andra enheter, eller övergripande möten för alla medlemmar som är anställda av universitetet.

För en syndikalistisk sektion är det naturligt att bilda mindre avdelningar på enskilda enheter så snart sektionen har värvat grupper av medlemmar där. Avdelningens syfte är att främja kollegors förmåga att hålla ihop och agera tillsammans. Sektionens syfte är att samordna alla avdelningar i gemensam handling.

Om en syndikalistisk sektion ännu inte har bildat avdelningar är sektionens övergripande möten de enda formella medlemsmötena. Då är sektionens förankring på golvet förmodligen svag. Om sektionen framförallt består av medlemmar som är ensamma syn-

dikalister på sina respektive enheter, är det extra viktigt att snarast göra en plan för systematisk organisering. På följande rader skissar jag på en sådan plan. Jag nämnde tidigare fyra faser. Det är svårt att förutsäga hur lång varje fas blir. På vissa arbetsplatser kan alla fyra faser avverkas på ett år. På andra ställen tar första fasen ett helt år. Efter utvärderingen kan de fyra faserna upprepas igen.

KARTLÄGGNING OCH ORGANISERINGSSAMTAL

Den första fasen går ut på att kartlägga så många institutioner och enheter som möjligt genom samtal på plats. Det görs av medlemmar som jobbar där, inte av externa främlingar. Syftet är att hitta bra organiseringsfrågor på varje ställe och hitta nyckelpersoner i personalgruppen.

En bra organiseringsfråga kan sägas ha fyra kännetecken:

1. Frågan har bredd, den engagerar många anställda.
2. Frågan har djup, den engagerar dem starkt.
3. Frågan är möjlig att vinna genom personalens påtryckningar.
4. Den kollektiva handling som planeras har goda chanser att göra kollektivet ännu starkare.

Med nyckelpersoner menar jag informella eller naturliga ledare. Det är anställda som har ett stort inflytande i personalgruppen genom att de är driftiga och åtnjuter arbetskamraternas förtroende.

Här utgår jag från en sektion på ett universitet som håller övergripande möten för medlemmar, men ännu inte möten på enskilda enheter. En sådan sektion kan lämpligen börja med att ordna ett möte för alla medlemmar som vill organisera sin egen arbetsplats eller stötta andra som organiserar. Ju fler medlemmar som vill ta på sig rollen som organisatör desto bättre.

Har sektionen redan många medlemmar kan det vara bra att några förtroendevalda i sektionen begär ledigt för att ringa eller besöka alla medlemmar på jobbet och välkomna dem till det första mötet om organisering. Den förlorade arbetsinkomsten under ledigheten kan betalas av SAC eller den lokala samorganisation (LS) som medlemmen tillhör.

På det första övergripande mötet diskuteras lämpligen planens fyra faser och hur deltagarna känner inför att organisera sina arbetsplatser. I fortsättningen kan de övergripande mötena fungera som stöd och bollplank för alla som organiserar. Dessa möten kan vara frekventa lunchmöten eller glesare medlemsmöten. Om det är glest mellan mötena bör alla organisatörer också kunna vända sig till sektionsstyrelsen vid behov eller en särskild organiseringskommitté.

Det är på enskilda enheter som den viktiga organiseringen sker. Du som vill organisera din enhet kan börja med att snacka med någon eller några arbetskamrater som du litar på. Det ska vara personer som har viljan och tålamodet att förändra arbetsplatsen.

Ni behöver en lista över alla anställda på enheten som ska organiseras. Snacka med alla arbetskamrater, helst en i taget! Anteckna vilka frågor som engagerar kollegorna, vilken förändring de vill se och vilka metoder för påverkan de själva är beredda att använda. Notera nyckelpersonerna, de informella ledarna. Organiseringsamtal känns förmodligen obekvämt och svårt till en början men det behöver göras. Det finns inga genvägar.

Del två handlar om att göra en handlingsplan och formalisera personalgruppen.

Rasmus Hästbacka
Facklig samordnare

SAC:s 33:e kongress

Jättekul, kaotisk och spännande

Foto: Solveig Betnér

Kommande kongressperiod kommer att vara 4 år, principförklaringen kommer att omformuleras till ett enklare språk, och ni som läser detta i papperstidningen kan glädjas åt att den kommer att finnas kvar.

Sjömanskyrkan i Gävle är fylld av framåtanda. Generalsekreterare Erik Bonk, öppnar kongressen.

- Vi är få och vi är små men tillsammans kan vi göra skillnad ändå, var den fyndiga slutklämmen.

En tyst minut för de kamrater som lämnat ordelivet mellan kongresserna hålls. Tystnaden bryts när Jenny Stendahl från Centralkommittén (CK) välkomnar oss. Utgångspunkten i hennes anförande är den förra pandemin i Sverige, spanska sjukan som härjade 1918, 8 år efter att SAC bildats. Klasskillnader blir tydliga när pandemin sprids mest hos dem som bor tätt på en liten yta, och hos dem som arbetar inom omsorg och inte kan obba hemifrån. Med det vill Jenny råda oss att ta hand om oss här på kongressen, för pandemin finns kvar även om restriktionerna är borta. CK-ledamoten går över till att påtala för kongressen att många motioner innebär stora förändringar i organisationen.

- Alla måste få en chans att tänka efter. Hur påverkar det organisationen? Hur påverkar det vår LS?

WEBB OCH VERKTYG

Simon Hedelin, studieorganisatör (SO), presenterar SAC:s nya webbplats, som ska lanseras i sommar. De flesta tillrop är positiva men tyvärr strular det lite med medlemsformuläret. Simon uppmanar deltagarna att vara testpersoner.

- Vi är beroende av alla för att det ska fungera bra. Kongressen använder det digitala mötesverktyget Suffra. Varje deltagare loggar in och kan se mötesordningen och lägga in sig på talarlistan. Här lägger också LS sina röster och yrkanden. När ombuden fått utbildning i verktyget är det dags för fastställande av kongressordning. Nu drar diskussioner igång.

DEBATT OM RÖSTANTAL

Antal röster som LS har i kongressen är baserat på antal medlemmar, en röst för varje påbörjat hundratal medlemmar. En nyhet för denna kongress är att röstantalet står fast oavsett hur många ombud som finns på plats. Tidigare har röstantalet baserats på antal närvarande ombud. Till exempel så hade Stockholms LS, som har många medlemmar, tolv röster, men endast tre ombud på kongressen; de hade tolv röster ändå, trots att de inte var tolv ombud på plats. Här blir det en del

oenighet. Göteborgs LS hävdar att SAC inte gått ut tydligt med informationen och tycker att ett sådant beslut, angående antal röster från LS, borde vara en motion. Stockholms LS anser att det var tydligt i den information som gått ut till LS, vad som gäller angående ombud och röster. SAC:s revisor Leif-Jöran Olsson förklarar att det handlar om rättvisa, att hur många ombud en LS får ihop till kongressen inte ska påverka röstantalet. Han tydliggör dock hur situationen ska lösas:

- Det är ni som är kongressen, ni beslutar hur ni vill rösta!

Malmö LS vill poängtera att tidigare praxis finns av en anledning, det handlar också om att dyka upp!

LS-REPRESENTATION MED RÖSTANTAL

Stockholms LS 12
Göteborgs LS 6
Malmö LS 4
Umeå LS 2
Uppsala LS 2
Fruviks LS 1
Jönköpings LS 1
Norrköpings LS 1
Nyköpings LS 1
Sundsvalls LS 1
Västerås LS 1

- Det är inte demokratiskt och rättvist att det hänger på hur många som är representerade här. I Stockholms LS har våra medlemmar röstat på att vi tre som är här, ska vara här, säger Pamela Otarola.

Göteborgs LS yrkar för att kongressen röstar med handuppräckning om hur röstlängden ska se ut. Talarlistan är lång och en paus föreslås så att LS kan diskutera röstlängden var för sig. Leif-Jöran kommer åter igen med en förklaring. Det ska inte vara skillnad på beslut som fattas i kongress och de som fattas via referendum*, det är anledningen till att det ser annorlunda ut i år.

Kongressen beslutar att varje LS ges röstetal i samband med medlemsantal, oavsett antal ombud som skickats till kongressen 2022. Samtidigt beslutas också att nästa kongress ska omröstning ske med en röst per närvarande ombud.

RAPPORTER

När verksamhets- och revisionsberättelse presenteras vill Leif-Jöran få samlingen att förstå allvaret med att följa vår dataskyddspolicy. För medlemmars säkerhet ska vi inte samla personuppgifter i externa tjänster.

John Nordmark, ordförande i bolagsstyrelsen för Arbetaren tidnings AB, redogör för Arbetarens rapport. Med cirka 2000 prenumeranter ligger mycket fokus på att klara sig för att få prestöd. Det långsiktiga uppdraget är att sprida SAC:s idéer genom en webbtidning och magasin.

- Jag tycker att tidningen gör det bra innehållsmässigt, men det svåra är att det fokuserar mycket på antal prenumerationer och hur den sprids, säger John.

Syndikalistens redaktör, Solveig Betnér, berättar kort vad som hänt med med Syndikalistens sedan förra kongressen. Bland annat ges tidningen ut med fyra nummer per år, i stället för sex, som tidigare, och korta översättningar på spanska och engelska finns med i varje nummer.

Kongressens första dag avslutas med att Alex Veitch från Arbetar Filmfestivalen presenteras. Ett kortfilm paket visas under midnatten och en långfilm därefter.

Fredag

De lokala fackföreningarna har haft motionsmöten inför kongressen och nu ska ombuden rösta i enlighet med besluten de har med sig från deras LS. Innan den första motionen presenteras informeras kongressen om vad kvalificerad majoritet innebär. Om en omröstning

ska ske med kvalificerad majoritet måste två tredjedelar rösta bifall för att motionen ska gå igenom. Den metoden används vid beslut som ändrar kursen för organisationen, frågor som ändrar stadgar eller andra styrdokument. Kongressen har beslutat att inför varje motion rösta om frågan bör bifallas med kvalificerad majoritet eller inte.

LÄNGRE KONGRESSPERIOD

Erik föredrar den första motionen, D7, som syftar till att förlänga kongressperioden till fyra år.

- Det handlar om ge en större kontinuitet till det centrala arbetet. Det tar nog ungefär ett år för en funktionär att komma in i sin roll och bli trygg i den.

Erik tillägger att tiden att arbeta fokuserat med projekt och satsningar blir ungefär ett år under en treårig kongressperiod. När kongressen ska planeras handlar arbetet mer om att hålla skeppet flytande, menar han.

SAC gick över till en treårig kongressperiod efter kongressen 2006. Innan dess var det fyra år som gällde. Kongressen 2022 är enig om att vi återgår till att SAC ska ha fyra år mellan sina kongresser. Malmö LS vill dock ha kvar treårssperioden. Josefin Jalhed redogör för deras tankegångar i frågan:

- Vi i Malmö LS har varit splittrade i frågan. Vi ska tänka på att det är bra att vi ofta har kontroll av vår demokratiska struktur och att fler kan komma in i det.

Malmö LS håller dock med om att det är bra med mer arbetsro för de centrala funktionärerna, men tycker ändå att vi ska hålla oss till kortare perioder.

- Det är kul att åka på kongress och kamrater får komma in i hur vår organisation fungerar, tillägger Josefin.

FAST AVGIFT TILL SAC

Centralkommitténs motion att ändra beräkningsgrund för LS medlemsavgift till SAC motiveras med att det blir en stor sänkning för de allra flesta som har en inkomst som ligger runt dagens normalinkomst. Trappan för inkomster är utdaterad och onödigt komplicerad. Syftet är att förenkla och göra det lättare för dem som rapporterar från LS till SAC. I motionen föreslås att LS medlemsavgift till SAC sätts till 115 kronor per medlem och månad. Ett ändringsförslag från Västerås LS om att avgiften sätts till 100 kronor per medlem finns också. Pamela från Stockholms LS känner en oro för arbetslösa.

- En person som är arbetslös kan inte betala 100 eller 115 kronor, påpekar hon.

Mikael Nordin upplyser om hur avgiften från

LS till SAC fungerar:

- Medlemmar ska ändå betala lite när de har låg inkomst, de som tjänar mest väger upp. Det här förslaget påverkar inte vad medlemmar betalar in till sin LS. Medlemsavgiften bestäms LS själva precis som tidigare. Kongressen bifaller motionen.

PENSIONÄRER SKA OCKSÅ FÅ RÖSTA

En stor enighet för avslag rädde i motionen "Endast ordinarie medlemmar utgör grund för röstvärde vid kongress och referendum", från CK. Anna Fröding från Västerås LS berättar att förslaget väckte irritation i hennes fackförening där det finns många aktiva pensionärer. Samma reaktion kom från Malmö LS:

- Den här motionen utesluter många av våra aktiva medlemmar. Den går direkt emot syndikalistiska principer. Vi är inte bara en fackförening, säger Josefin.

Jesper Johansson, Umeå LS, hävdar att arbetarklassen inte kan sägas bara bestå av dem som lönearbetar.

Erik förtydligar att det inte handlar om att pensionärer inte kan vara aktiva medlemmar i LS, utan endast att röstvärdet på kongress utgörs av yrkesarbetande. Kongressen enades ändå om avslag för motionen.

Foto: Solveig Betnér

Josefin Jalhed, Malmö LS

Fredag, första dagen av motionsbehandling.

Hur känns det att vara här på kongressen?

- Asroligt såklart, men lite stressande också. Det är mycket att tänka på innan. Det har varit en kaotisk kongress, men det är kul att vi ändå löst alla knutar vi har behövt lösa.

Är det någon motion du känner extra för?

- Den om den antifascistiska skyddsvallen. Den är nytänkande och står i kontrast mot de andra motionerna. Hela Malmö LS var extremt glada över den motionen.

Är det den första av SAC:s kongresser du besöker?

- Det är den första kongressen. Jag gick med i LS strax efter den förra kongressen.

UTBILDNINGSTRAPPA

"En gemensam utbildningstrappa med ett feministiskt spår" är en motion med syftet att utbilda redan vid det första mötet med SAC. Den ska också locka folk till kurser som leder till arbetsplatsorganisering och en "image" ska skapas för hela federationen, genom en gemensam grafisk profil. Motionen kommer från CK och författaren är vår fackliga samordnare Rasmus Hästbacka. Han anser att SAC:s utbildningar är hårdvaluta. Kurserna för arbetsplatsorganisering, förhandlingar och juridik samt BAM (bättre arbetsmiljö) för skyddsombud. Det feministiska spåret ska finnas med från första till sista steget för att främja könsbalans och integrera jämställdhet i arbetsplatsorganiseringen.

Många kongressombud finns på talarlistan, till största delen är det positiva ord, men en del tveksamhet till krav på utbildning av funktionärer finns. Göteborgs LS har diskuterat förslaget "att det härnå är ett krav för centrala uppdrag att den sökande har avvecklat trappan eller påbörjar trappan senast när personen kliver på ett uppdrag".

- Vi diskuterade att det inte borde vara högre trösklar, det ska vara lätt att hitta folk. Vi diskuterade också att innehållet i utbildningstrappan är sådant som en del av oss fått på andra sätt, genom annan utbildning, erfarenhet av organisering och så vidare, säger Alice Blomdahl.

Göteborgs LS argument för att avslå motionen är att de har eget studiematerial och inte ser behovet från deras perspektiv.

- Vi tycker inte att det ska vara central styrning av utbildningsmaterialet, tillägger Göteborgs LS ombud.

Fortsättningsvis är talarna positiva till utbildningstrappan, bortsett från kravet som ställs. Därför slutar omröstningen med bifall och en omformulering, där kravet för centrala uppdrag blir att centralorganisationen ser till att den sökande påbörjar trappan senast när personen kliver på ett uppdrag. Tidigare formulering lade inte ansvaret på centralorganisationen utan direkt på den som ska påbörja ett centralt uppdrag.

BEHOVEN I VÅRA LS

Emil Broberg, Göteborgs LS, föredrar deras motion "utveckla de centrala tjänsterna".

- Jag vill ta avstamp i något som vi Göteborgs LS haft mycket nytta av, det är den fackliga samordnaren (FS).

De vill att organisationen använder SAC:s gemensamma resurser till att stötta och utveckla ärenden med bland annat kriminella

arbetsköpare och formulering av kollektivavtal. Göteborgs LS föreslår tre nya centrala funktionärsuppdrag, tre varianter av förhandlingssekreterare med huvudansvar över specifika områden: ett nationellt skyddsombud (NSO), en förhandlingssekreterare med inriktning AD och avtal, samt en arbetsplatsorganisatör (APO). GS och SO ska enligt förslaget avskaffas och ersättas med nya uppdrag och FS ska formuleras om. Kring denna motion finns det också mycket åsikter och vi får en sakuplysning från centralt håll.

- Vi har arbetat med dessa frågor under kongressperioden, säger Simon och berättar om ett projekt med regionalt skyddsombud (RSO) som nu blivit utbildningsmaterial och projektet "En väg framåt" som vi håller på med nu.

Ombud från Malmö LS läser upp en del av GS arbetsbeskrivning för att påtala att en del av de arbetsuppgifter som Göteborgs LS önskar från de nya uppdragen, redan finns där.

- Vi kommer att avslå motionen och tänker att SAC redan kan bistå med det som LS har behov av, säger Arvid Håkansson från Stockholms LS.

Omröstningen visar avslag.

Foto: Solveig Betnér

Cecilia Ylipää, Göteborgs LS
Fredag, första dagen av motionsbehandling.

Hur känns det att vara här på kongressen?

Bra, jättekul. Det är min första kongress. Det är kul att vi har en fullständig delegation från Göteborg och kul att träffa folk från så många LS, som vi inte gör vanliga år.

Är det någon motion du känner extra för?

Ja men den har fallit. Den om att förändra de centrala funktionärsrollerna. Men jag tycker aldrig att det kan kännas dåligt så länge frågan har diskuterats och beslutats i behörig ordning. Nu vet vi åt vilket håll de flesta LS vill gå. Det hade varit en stor förändring om motionen gått igenom. Den kanske behöver mogna.

NYA STADGAR

Kongressen 2018 antog en motion om att stadgarna ska omarbetas. CK tillsatte en grupp för att arbeta med detta. Här företräder John stadgegruppen.

- Det slutgiltiga förslaget är rejält bantat från förslaget vi hade 2021. Tankarna vi jobbat efter är att inte ändra strukturen på organisationen, berättar han.

Han tillägger att stadgarna ska uppmana till aktivitet och inte vara ett hinder. Frans Örneholm, som tidigare suttit i CK har gjort ett stort jobb för att ro arbetet med stadgarna i hamn, vill John påtala.

Det finns två förslag för förändring av SAC:s stadgar som det ska beslutas om denna kongress. Jesper föredrar Göteborgs LS förslag på nya stadgar. Han anser att CK:s förslag är språkligt mycket lyckat, men att det ibland kan bli enklare om det beskrivs mer i detalj hur saker ska gå till. Han har dock fått med sig från Umeå LS, som han nyligen blivit medlem i, att de ska rösta avslag. Umeå LS tycker att stadgeförslagen ska utredas och läggas ihop, enligt Jesper.

FÖLJA LAGAR OCH GOD BOKFÖRINGSSSED

I delen om inträde och medlemskap i CK:s förslag till nya stadgar finns att läsa att LS kan sättas i karantän om den bryter mot sina administrativa förpliktelser och/eller inte följer SAC:s principförklaring.

- Vi tycker inte att det är rimligt att SAC ska kunna utesluta en LS på grund av att den inte fullföljer administrativa förpliktelser, säger Ninian Sassarinis-McGowan, ombud för Uppsala LS.

De anser att detta inte står i proportion till att bli uteslagna för att LS inte efterlever SAC:s principförklaring.

Jenny från CK förtydligar att administrativa förpliktelser handlar om att att vi ska följa GDPR (EU:s dataskyddsförordning) när medlemsregistret hanteras. CK:s motion ändras efter förslag från Uppsala LS som är ett förtydligande gällande administrativa förpliktelser, att det ska framgå att det handlar om att följa lagar samt god bokföringssed.

CK:s omarbetade stadgar går igenom med kvalificerad majoritet.

Foto: Philip Lennerö

Lördag

Dag tre börjar med att presidiet meddelar att Umeå LS inte längre har något ombud. Jesper Johansson hade förtroende från sin LS att fortsätta, men valde att frånträda sig uppdraget. Han upplevde att det skett ett försök, från annat håll än Umeå LS, att påverka LS att tro att Jesper förde en egen agenda, till Umeå LS nackdel.

INGA CENTRALA VARSEL

Den första motionen för dagen bifölls. Avsändaren var CK och den innebär att tidigare beslut om att regelbundna konferenser skall hållas upphävs. Nästkommande motion om att återkalla mandat att lägga centrala varsel, med samma avsändare, gav lite mer debatt. Göteborgs LS berättade att de haft livliga diskussioner om hur de skulle rösta. Vissa medlemmar anser att till exempel klimat- och kvinnostrejck kan vara bra för utåtriktad uppmärksamhet, att det har ett symbolvärde att lägga centrala varsel. Erik poängterar att rätt instans ska ha rätt beslutsmyndighet.

- När SAC har i uppdrag att lägga centrala varsel kan det bli förvirring kring strejkbryteri med mera. SAC är inte en fackförening, LS är det. Självklart backar centralorganisationen upp och uppmärksammar när LS varslar om strejck, säger han.

Josefin från Malmö LS i talarstolen:

- Varselmallar ser jag fram emot i framtiden.

Vi behöver klimatstrejk, kvinnostrejck och så vidare. Och det löser vi!

MÅL FÖR DET FACKLIGA ARBETET

Centralkommittén lade fram en motion om målbeskrivningar för SAC, som bifölls. Målen är tänkta som rekommendationer för det fackliga arbetet på medellång sikt:

- Alla har rätt till en god arbetsmiljö.
- Arbetarstyrda avtal och arbetsplatser.
- Vi organiserar alla arbetare.

"SAC bygger LS i hela landet", en ytterligare motion från Göteborgs LS, fick avslag. Malmö LS anser att det är driftsektioner vi bör satsa på, inte LS och tycker även att arbetet att utveckla strategier går bra som det ser ut nu. I motiveringen till motionen kan läsas att "SAC vittrar sönder", vilket inte stämmer enligt Pamela i Stockholms LS:

- Vi är fortfarande en fri kämpande fackförening, anser hon.

Kongressen är enig om att vår organisationsplan bör justeras efter hur läget ser ut i SAC idag. Motionen "Uppdaterad organisationsplan" får bifall med ett gemensamt ändringsförslag från Göteborgs, Malmö och Stockholms LS. Den föreslagna organisationsplanen ska få ett redaktionellt grepp av CK och anpassas till det verkliga läget idag. En organisationskarta ska tas fram. CK:s förslag ska sedan skickas ut på remiss och tas upp till omröstning i LS genom referendium.

Foto: Solveig Betnér

Zeb Pantzare, Nyköpings LS

Lördag. Sista dagen av motionsbehandling.

Hur känns det att vara här på kongressen?

- Spännande. Jag har aldrig varit på kongress förut. Det är lärorikt och givande att höra allas perspektiv. I våra LS har vi våra åsikter, det är bra att höra hur vi skiljer oss åt.

Är det någon motion du känner extra för?

- Den antifascistiska skyddsvalLEN känner jag att vi borde ha. Det är ju verktyg på internet som gäller och då behövs ett bra skydd. Det var inget krångel alls med den på vårt motionsmöte i LS.

NY PRINCIPFÖRKLARING

En ny principförklaring föreslås av Umeå LS.

- Vi vill ha en kort och lättläst principförklaring som vi kan dela på arbetsplatser, säger Rasmus som arbetat med motionen. Syndikalismen kan förklaras djupare genom broschyrer med mera. Stockholms LS tycker att det nya förslaget är bättre än dagens, men språkligt kan Umeå LS förslag vara tydligare. Göteborgs LS anser att vi ska hålla oss till vårt gemensamma språk, att vi inte ska använda oss av ord som till exempel löntagare och anställd.

Exempel från förslaget:

- Syndikalister verkar för en tvärfacklig sammanhållning mellan alla anställda.
- Alla löntagare utom cheferna är välkomna som medlemmar.

Motionen om en ny principförklaring antas med ändringsförslag från Göteborgs LS, att byta ut löntagare mot arbetare, samt att ta bort en mening i punkt 10 "Det är alternativet till såväl statssocialismen i forna Sovjetunionen som dagens globala kapitalism".

Agnes Lansrot, Stockholms LS
Översättare åt de internationella gästerna från Mexiko och Spanien.

Hur är det att vara här i Gävle på kongress?

– Det är jätteroligt. Jag har inte varit med på så många formella möten. Kongressen har gett mig mer inblick i hur organisationen faktiskt fungerar. Det var också första gången jag besökte Joe Hill-gården, det var ett kul och lärorikt besök.

Är det någon motion nu känner extra för?

– Inte direkt. Jag är främst här för att tolka åt de spansktalande internationella gästerna.

Vem sjöng bäst under kongressens informella karaokekväll?

– Erik Bonk måste jag nog säga, han hade en mycket inlevelsefull sångröst. Det var helt klart stämningshöjande när vi gemensamt sjöng Bella Ciao med de internationella gästerna.

Sandra Iriarte från det spanska facket CGT och Miguel Peralta från Mexiko. Foto: Solveig Betnér

KÄNSLOR ÄR OKEJ

Två motioner om vår medlemstidning Syndikalisten ledde till en lång diskussion, med fördel för både papperstidning och versionen för webb. I motionen från Centralkommittén lyfts fördelar med att papperstidningen försvinner; informationsorganisatören, som också är redaktör för tidningen skulle få mer tid till att jobba med andra trycksaker och mer fokuserat på innehåll för webben. En del statistik presenteras över vanor när det kommer till tidningsläsning på webb och papper, och en undersökning som medlemmar svarat på presenteras i texten kring motionen.

Malmö LS anser att det inte är tillräckliga underlag för att ta bort en papperstidning och hävdar att det är svårt att jobba med tillgänglighet som förändras kontinuerligt.

– Det finns en fara i att vi grundar det här på webbstatistik. Den gamla Syndikalisten har inte varit så bra som den är nu, vi delar ut den till folk som bli imponerade av produkten. En annan sak, känslor är okej. Det här är en estetisk produkt, såklart vi känner känslor, till exempel sentimentalitet och det är inte bara ett problem. Det finns fördelar med papperstidning som en webbtidning inte har. Här behöver vi inte scrolla och zooma, det finns mycket tillgänglighetsaspekter, säger Josefin.

– Det handlar inte bara om känslor, tidningen innebär någonting för oss. Och det går att följa upp en papperstidning, man får bara bli lite mer kreativ, anser Sebastian Karlsson från Norrköpings LS.

Motionerna om vår medlemstidning slutar med att Syndikalisten ska utvecklas både som papperstidning och digitalt. Webbtidningen ska utökas så att medlemmar kan logga in och läsa allt material där.

INGA FASCISTER I VÅRA WEBBTJÄNSTER

En motion som många tog till sig starkt handlade om att skapa en federerad antifascistisk skyddsvall med CK som avsändare. Linnea Eriksson, från CK, förklarar allvaret:

– Fascister attackerar oss inte bara på gatorna utan även på nätet. Nyligen blev våra system utsatta.

– Malmö LS blev extremt begejstrade över den här motionen. Det är ett problem att ta in externa tjänster, säger Josefin.

Kongressen är överens om att vi ska hålla fascisterna borta men en del LS vill ha mer detaljer. Vad ska ändras, vad ska tillföras?

Leif-Jöran, från webbkommittén, som har bäst koll på SAC:s webbtjänster berättar om-

UTSKOTT PÅ KONGRESSEN

Redaktionsutskott: Cim Sävel (Malmö LS)
Ekonomiutskott: Adrian Jönsson (Malmö LS) & Wil Geier (Uppsala LS)
Dechargeutskott: Josefin Jälvhed (Malmö LS), Cecilia Ylipää (Göteborgs LS), Alice Blomdahl (Göteborgs LS), Elmë Ämting (Sundsvalls LS) och Ninian Sassarinis-McGowan (Uppsala LS)

lösningen som kommer att kosta 60-70 000 kronor exklusive den tid som behöver läggas på arbetet. En att-sats i motionen bjuder in andra närstående organisationer att bidra till skyddsvallen.

– Närstående organisationer får ni välja, vilka ni vill bjuda in till det här, säger Leif-Jöran.

Söndag

Kongressens sista dag inleds med debatt kring dechargeanmälningar. Dechargeutskottet bestod av Josefin Jälvhed, Malmö LS, Cecilia Ylipää och Alice Blomdahl Göteborgs LS, Ninian Sassarinis-McGowan, Uppsala LS samt Elmë Ämting, Sundsvalls LS. Först berättar Elmë att hon drog sig ur arbetet innan utredningen var klar.

– Om vi ska ha kamrater som vill söka uppdrag så måste vi vara kamratliga, säger hon till kongressen.

Hon anser att den här typen av granskning leder till rättshaverism och att funktionärer i SAC nagelfars.

Emil från Göteborgs LS berömmar dechargeutskottet för konstruktiva uttalanden.

De sex decharge-anmälningarna i korthet:

Anställande av studieorganisatör Simon Hedelin 2018 anses ha gått fel till. Utskottet påminner om den paragraf i stadgarna som påvisar att CK ska utlysa referendum om fyllnadsväl av förtroendevald som annars hade tillsatts på kongress. Centralkommittén uppmanas att verkställa kongressbeslut om referendum så fort som möjligt.

Funktionärsers olämpliga påverkan av CK och SAC. Anmälan avser att GS Erik Bonk använde sin position för att påverka LS beslutsfattande i referendum 2019. Han själv har senare hedersamt bett om ursäkt för detta, men CK har ej uttalat att sådant är problematiskt.

Utskottet uppmanar centralorganisationen att vara tydliga i sina mötesprotokoll men uppmanar också kongressen, CK, funktionärer och samtliga medlemmar att beakta kamratskap och god sed i alla förfaranden som rör organisationen.

Bolagens del av SAC:s interdemokrati.

Kongressen 2018 gav SAC:s bolag bakläxa på flera punkter, främst vad gäller transparens och rapportering. Kongressbeslut har heller ej verkställs och tjänster ej utlysts i enlighet med stadgarna. Uthyrningen av lokaler till Stockholms LS har förlängts trots CK-beslut om att detta förhållande skulle vara tillfälligt.

Utskottet påminner CK om § 10 moment 3 i stadgarna som antogs på kongressen 2022, som handlat om förtroendeval.

Jäv i valberedningen. Tommy Sundvall kandiderar till CK. Han har även ingått i SAC:s valberedning, och där valt att lyfta fram sin kandidatur i en rekommendation till LS. Utskottet uppmanar kommande valberedning att beakta möjliga jävsituationer och våga dem mot stressen i att fylla poster. I framtiden uppmanas intresserade att kandidera på kongressen ifall kandidaturerna inte fyllts på innan den.

Val av valberedning har ej stadgeenligt utlysts på referendum, men i stället utsetts av CK. Detta trots att kongress ej var nära förestående. Även här uppmanas nya CK att vara sparsamma med att låta tidsbrist motivera undantag till referendum.

SAC:s stadgar har ej uppdaterats på SAC:s webbplats efter att kongressen beslutat om ändringar. Detta borde CK ha ombesörjt omgående efter kongressen 2018. Ej heller har nya stadgehäften skickats ut.

Utskottet uppmanar att CK och SAC:s funktionärer ska ha en tydlig arbetsfördelning sinsemellan angående att hålla styrdokument på hemsidan uppdaterade.

Kongressen bifaller dechargeutskottets uttalanden.

ANSVARSFRIHET OCH FÖRTOENDEVALDA

Kongressen beviljar ansvarsfrihet för SAC:s centralkommitté och funktionärer för kongressperioden mellan SAC:s trettioandra och trettiotredje kongress.

Den nya kongressperioden kommer att fortsätta med Solveig Betnér som informationsorganisatör (IO), Erik Bonk som generalsekreterare (GS) och Rasmus Hästbacka som facklig samordnare (FS). Ny som funktionär i SAC är Tim Persson, Göteborgs LS, som är vår nya kassör.

Centralkommittén (CK) har kvar två ledamöter från förra kongressperioden; Lin-

nea Eriksson och Jenny Stendahl, båda från Stockholms LS. Nya till CK, en del med tidigare erfarenhet, är Alexandra Fransson (Jönköpings LS), Simon Hedelin (Stockholms LS), Jennie Gejel (Uppsala LS), Philip Lennerö (Göteborgs LS) och Tommy Sundvall (Sundsvalls LS).

Leif-Jöran Olsson, Göteborgs LS, fortsätter som föreningsrevisor. Han har suttit längre än sig bör, enligt stadgarna, men han påminner om att stadgarna är riktlinjer och kongressen beslutar vad som känns bäst för organisationen.

Emil från Göteborgs LS uppmanar valberedning och revisor att försöka hitta en ny revisor, för att vi behöver rotation. SAC ska ha två revisorer men det har inte funnits någon kandidat under förra kongressperioden.

Funktionärer i SAC, samt Centralkommittén, kommer att presenteras närmare i Syndikalisten i höst.

VALBEREDNING SAKNADES

Under kongressen fanns inga kandidater till valberedningen. Adrian Jönsson från Malmö LS går upp i talarstolen och uppmanar någon i kongressen att ställa upp. Och då plötsligt händer det! Sebastian från Norrköpings LS reser sig och ställer upp som kandidat. Enthusiasmen sprider sig, och snart är valberedning fylld. Elmë Ämting, Sundsvalls LS och Anna Fröding, Västerås LS, ställer också upp. Alla tre röstas in till SAC:s valberedning och de möts av jubel från kongressen.

VÅRT VÄRDEFULLA HUS

Nu är alla beslut fattade och kongressen fortsätter med ekonomiska rapporter från SAC:s bolag (Federativs Förlagshus AB och Arbetaren Tidnings AB) och en rapport om vår organisations ekonomiska framtid.

John, som företräder Arbetaren, påminner deltagarna om att höra av sig till Arbetaren om det finns något i LS som det önskas att tidningen rapporteras om. SAC:s hus, Sveavägen 98 i Stockholm är värt ungefär 180 miljoner kronor. Den senaste kongressperioden har vi fått in 13 miljoner mer i hyra varje år jämfört med tidigare period. SAC:s medlems-siffror håller sig stabilt strax under 3000.

Elmë Ämting, Sundsvalls LS. Foto: Solveig Betnér

Anna Fröding, Västerås LS. Foto: Solveig Betnér

Sebastian Karlsson, Norrköpings LS. Foto: Solveig Betnér

Tim Persson, Göteborgs LS, ny kassör i SAC. Foto: Solveig Betnér

FRAMTIDEN ÄR VÅR

Kongressens sista punkt är en gemensam diskussion med utgångspunkt i projektet "En väg framåt". Det finns mer att läsa om projektet på sidorna 18-21 men framför allt i första numret av Syndikalisten (1/2022). Linnea Eriksson har sammanfattat diskussion som finns att läsa på sida 19.

Det finns en känsla av hemlängtan i Sjömanskyrkan nu, men deltagare och arrangörer är nöjda och verkar fulla av hopp. Thomas TC" Carlsson får extra beröm för den tid han ägnat åt organisations ekonomi under flera år när SAC inte haft någon kassör. Hela kongressen ska också ha ett stort tack, och framför allt presidiet som ledde kongressen och förde protokoll.

CK:S KONSTITUERANDE MÖTE

CK höll ett konstituerande möte direkt efter kongressen. Då beslutades att den avgående studieorganisatören, Simon Hedelin, omedelbart permitteras från sitt CK-uppdrag till dess att hans arbetsuppgifter som studieorganisatör är slutförda. Simon har närvarorätt och yttranderätt på CK-mötena men saknar rösträtt, vilket gäller för alla funktionärer. En tydligare plan för att avsluta arbetet ska presenteras för CK på junimötet. Funktionärsjämsten som studieorganisatör kommer att gå ut på referendum.

Solveig Betnér
Informationsorganisatör

Jennie Gejel (Uppsala LS), Cim Sävel (Malmö LS), Emma Thurén (Fruviks LS) och Paulina Sjöberg (Jönköpings LS) satt i presidiet. Martina Engman (Nyköpings LS) satt också i presidiet men saknas på bild. Foto: Solveig Betnér.

Nya Centralkommittén (CK). Översta raden fr. vänster: Simon Hedelin (Stockholms LS), Philip Lennérö (Göteborgs LS), Jenny Stendahl (Stockholms LS), Tommy Sundvall (Sundsvalls LS), Jennie Gejel (Uppsala LS). Nedre raden fr. vänster: Alexandra Fransson (Jönköpings LS) och Linnea Eriksson (Stockholms LS). Foto: Solveig Betnér.

ÖVRIGA BESLUT SOM FATTADES UNDER KONGRESSEN

A1 och A2: Ersättning för förlorad arbetsinkomst inom organisationen fastställs av SAC:s kongress - CK: Bifall
A8. Stipendium LS-kassörer - Göteborgs LS: Avslag
A10. Tillsatt facklig redaktör för Arbetaren - Göteborgs LS: Avslag
A12. Valbarhet till centrala uppdrag (ansvarsfrihetsfrågan) - CK: Bifall med ändring
A3. Flera utskott väljs på kongress - Göteborgs LS: Till utredning innan beslut kan tas
A4. Nygammal titel på GS - Göteborgs LS: Avslag
A6. Stadgeändring förtroendeuppdrag - Centralkommittén - Bifall
A7. Satsa mer på SAC:s digital kompetensutveckling - Bifall
A9. Säkra rotation hos SAC:s arvoderade funktionärsuppdrag - Göteborgs LS - Avslag
B1. Avskaffa studentmedlemskapet - CK: Bifall
B2. Bygg ut vår digitala infrastruktur - Enköpings-Heby LS: Avslag
B4. Digitalt sekretariat - Göteborgs LS: Avslag
B5. Halvera den centrala stridsfonden, Göteborgs LS: Avslag
C4. Organiseringsfond - Stockholms LS: Avslag
C5. Jämna ut förutsättningarna i landet för att stötta organisatörer - Stockholms LS: Bifall
C9. Upphäv tidigare beslut om konferenser - Centralkommittén: Bifall
C10. Årskrönika för kamper och organisering: Bifall

STADGARN

SAC:s stadgar finns på vår webbplats: www.sac.se. Klicka på "Om SAC" och vidare till "styrdokument". När den nya webbplatsen är klar kommer de att finnas på www.sac.se/stadgar

Engagerad diskussion om lösningar för framtiden

Lägre trösklar, tillgänglighet och mer erfarenhetsutbyte. Så sammanfattas framtidsdiskussionerna från kongressens sista dag.

Under passet om organisationens framtid föredrog generalsekreterare Erik Bonk och dåvarande studieorganisatör Simon Hedelin läget för LS inom organisationen, och presenterade projektet "En väg framåt". Linnea Eriksson, ledamot i Centralkommittén, höll efteråt i en gruppdiskussion om framtiden.

Kongressdeltagarna delades in i grupper utifrån sin kompetens eller erfarenhet inom bland annat styrelsearbete, förhandling, kommunikation och organisering och diskuterade sedan hur de inom sitt område kunde arbeta för ökat engagemang.

För att göra det enklare för fler att organisera sig lyftes vikten av att mötas, även vänskapligt, och att mötena görs mer tillgängliga. Några av förslagen var att större vikt bör läggas vid tolkar, fysiska möteslokaler, att sprida erfarenheter mer jämnt över gruppen, och att erbjuda utbildning för att inkludera fler i det arbete som behöver göras.

Att skapa lägre trösklar för engagemang uttrycktes även bland de med erfarenhet av förhandling. Det kan vara hjälpsamt att som nybörjare få sitta med i förhandlingar utan

att ha något formellt ansvar, och att sektioner och LS sinsemellan delar checklistor och mallar för olika typer av förhandlingar. De med erfarenhet av styrelsearbete föreslog att medlemsmötena görs till en mer avslappnad plats där erfarenhetsutbyte kan ske och att det administrativa arbetet och formalian skjuts till styrelsen.

För att underlätta kommunikation vid strider och utåtriktade aktiviteter framhölls bland annat guider, checklistor och mallar. Till exempel färdiga pressmeddelanden, att dela presskontakter, att använda oss mer av tidningen Arbetaren, medieträning och information om hur vi med enkla medel kan dokumentera våra kamper. Den kurs som informationsorganisatör Solveig Betnér höll om sociala medier lyftes som ett gott exempel på kunskapsdelning.

Har du som medlem fler tankar om hur vi kan främja organisering?

Skriv gärna en insändare eller debattartikel till Syndikalisten.

Linnea Eriksson
Stockholms LS & Centralkommittén

Arvid Håkansson, Daniel Iscala och Pamela Otarola från Stockholms LS. Foto: Solveig Betnér

LS-turné 2022: Umeå och Sundsvall

På väg framåt

Bakre raden fr. vänster: Elmé Ämtling, Jonathan Lange, Lars Axelsson och Solveig Betner.
Framre raden fr. vänster: Gustav Hillbom, Jesper Johansson, Jonas Hammarbäck, Ludvig Eriksson, Petter Tuhus och Erik Bonk. Foto: Simon Hedelin

I projektet "En väg framåt" ska SAC utbilda handledare som stöttar medlemmar på arbetsplatserna. Målet är att bygga kollektiv förmåga. Utvalda lokala samorganisationer (LS) får besök av centralorganisation för att få mer information om projektet.

Andra träffen skedde norröver, i Umeå Folkeets hus. Medlemmar från ortens LS men även ditresande från Sundsvalls LS var där. Förutom delar av SAC:s sekretariat var det åtta deltagare i träffen, med arbetare inom bland annat järnväg, konst, lantbruk, bibliotek och städning.

Bakgrunden till projektet ligger till en början i SAC:s fackliga reorganisering, då vi beslutade oss för att inte längre ha anställda ombudsmän. En facklig nytändning med barfotaförhandlare var den nya visionen.

Simon Hedelin, studieorganisatör, förklarar hur strejkrätten inskränktes 2019 när fackpamparna i LO, TCO och SACO kom överens med Svenskt näringsliv och detta även gick igenom som lag. Alternativa sätt för arbetare att kunna strida behövde tas fram. SAC:s strategiutredning arbetades fram. Även mobiliseringsutredningen ligger till grund för projektet som den nyfikna skaran i Umeå nu vill veta mer om. De berättar om sina känslor och förväntningar inför att organisera på sina arbetsplatser.

– Folk är missnöjda men är inte så intresserade av att vara organiserade. Det är mer "jag ska inte jobba här så länge". Folk jobbar på olika ställen så det är svårt att veta var arbetskamrater är. Jag har positiva känslor inför att organisera men jag vet inte hur positiva mina arbetskamrater skulle vara, säger Petter Tuhus, Umeå LS, som arbetar som städare.
Jonas Hammarbäck i Umeå LS, arbetar som lantbrukare:
– Att stödja organisering känns som en viktig

grej som jag har försökt med litegrann i LS. Det är klart att jag tycker att vi ska göra det, men på vilket sätt är frågan. Det är inte så bra känsla om jag får ett ärende i knät helt själv. Vi har en organiseringskommitté och då är det ju en grupp som gör det tillsammans. Jag tycker att det är viktigt att det finns en grupp bakom om en ska vara handledare, anser han.

Jonathan Lange är kassör i Sundsvalls LS och arbetar inom utbildning. Han berättar att han och arbetskamraterna har haft samtal om organisering, men att de flesta är nöjda med att vara medlemmar i lärarfack och vill inte gå med i SAC.

– Vi har pratat lite om ifall vi ska organisera oss tillsammans i olika fack, så att vi inte drar åt olika håll.

Erik Bonk, generalsekreterare i SAC, svarar:

– Ibland är inte det bästa att försöka värva folk till LS, men det kan finnas mycket att göra tillsammans i en tvärfacklig grupp. Det handlar om att bygga en sammanhållning.

UMEÅ REDAN PÅ VÄG?

Umeå LS har haft medlemsmöten med organiseringsstema. De berättar om ärenden

som tagits upp och hur de gått vidare. Två nyblivna medlemmar som arbetade i ett litet samhälle, anställda av byggnads "starke man", hade inte fått lön.

Det blev en diskussion om de skulle få hjälp trots att de nyss gått med i LS.

– Det blev ett indrivningsärende. De kände att hela lokalsamhället älskade den här mannen som anställt dem. Jävlarna vad mycket det var som jag behövde kunna här. Det var svårt men det var kul också, även att prata med arbetsköparen, berättar Jonas.

Umeå LS hoppades att det skulle bli ett ärende som ledde till organisering, men de arbetarna ville inte stanna på sin arbetsplats. Umeå LS tänker dock att bilden av fackföreningen är bra, och den kan de ta med sig till nästa arbetsplats, så det kan ändå vara positivt att de tog sig an fallet.

VAD BEHÖVS FÖR ATT KOMMA VIDARE?

I projektet som ska ta oss framåt är ett mål att det ska finnas en instans som ska stödja organisering. Det kan jämföras med riktlinjer som finns idag för att söka stöd för rättshjälp i SAC.

– Har vi gått så långt att vi söker rättshjälp så

är vi för svaga på arbetsplatsen för att lösa situationen tidigare, kollektivt på arbetsplatsen, förklarar Simon.

Instansen för organiseringsstöd ska finnas 2024, vid projektets slut. Arbetet med att organisera på arbetet ska bli proffsigt och mindre spontant.

Men den första förutsättningen är att det behövs en person som vill förändra sin arbetsplats tillsammans med sina arbetskamrater, en organisatör. Beslut ska fattas tillsammans och alla ska agera utifrån beslutet. Den förmågan behöver testas och tränas upp.

– Jag har flera olika arbetsplatser, är projektanställd och timmis. Nej, organisera min arbetsplats känns svårt för att det är bra där. Att hjälpa andra att organisera sina arbetsplatser skulle jag vilja ha utbildning i, säger Elmé Ämtling från Sundsvalls LS.

Ludvig Eriksson, som jobbar på lasarettet i Umeå har andra känslor inför att få med sig arbetskamrater:

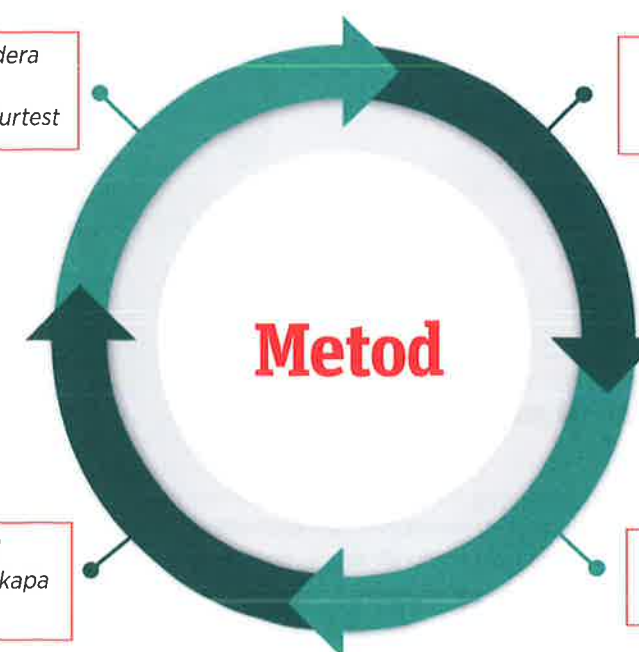
– Jag känner mig ganska peppad på att organisera på min arbetsplats. Många har inte förtroende för Kommunal och Vårdförbundet. Jag har börjat prata med några om vilka problem som finns på arbetsplatsen.

- Följa upp och utvärdera deltagande
- Planera nästa strukturstest

- Kartläggning
- Identifiera organiseringsfrågor

- Agera tillsammans med arbetskamraterna och skapa påtryckning

- Utvärdera frågor
- Beräkna påtryckningsbalansen

Ludvig berättar att samtalen kan handla om att raster förskjuts eller inte blir av, och vad de skulle kunna göra åt det.

HANDEDARE I LS

Ett av målen i projektet "En väg framåt", som sträcker sig till 2024, är att ha utbildat 10 handledare i våra lokala samorganisationer. Till träffen i Umeå finns broschyrer för deltagarna att ta med till sina LS. En del frågetecken finns kring vad det innebär att vara handledare för organisering i LS, att det är oklart om det är ett betalt förtroendeuppdrag eller kunskaper som någon i styrelsen ska ha. Behovet och resurserna kan variera i LS så det kan se olika ut. Handledarens huvuduppgift är att stötta organisatörer på arbetsplatsen. Denna uppgift är främst pedagogisk, där handledaren målmedvetet främjar arbetares kritiska reflektioner och kollektiva handlingar. Under träffen i Umeå finns det intresse för detta både i Sundsvall och Umeå. Sundsvalls LS försöker greppa tag i allt som känns positivt.

– Jag tänker att en styrka kan vara att vi är villiga att ta emot hjälp. Vi tycker att mycket är kul, till exempel att träffa närliggande LS. Vi är villiga att hjälpa till när de dyker upp ärenden och vi vill utbilda oss, säger Elmé.

Solveig Betnér
Informationsorganisatör

I Syndikalistens 1/2021 finns en artikel om träffen som ägde rum i Norrköping i slutet av januari. Där finns också mer detaljer om projektet och hur rollen som handledare ser ut. Om ni vill ha broschyrer till LS, hör av er till sekretariatet@sac.se. De finns digitalt att skriva ut och som tryckt broschyr.

Elmé Ämtin och Jonathan Lange från Sundsvalls LS. Foto: Solveig Betnér

FACKLIGA STRATEGIER

Början på stark sammanhållning

2021-01-19

Arbetsplatsorganisering. Del 1: Kartläggning Organisera din arbetsplats är lite av ett mantra inom den syndikalistiska fackföreningsrörelsen. Men hur går det till i praktiken? Arbetsplatsorganisering är ett hantverk som vem som helst kan lära sig. Och [Läs mer]

I tidigare nummer av Syndikalistens finns en artikelserie om organisering på arbetsplatsen. Del 1 finns i Syndikalistens 1/2021 och del 2 och 3 finns i Syndikalistens 2/2021.

I Syndikalistens webbtidning kan du klicka dig till kategorin "fackliga strategier".

KÄNNER DU NÅGON SOM VISAT CIVILKURAGE PÅ JOBBET?

Har du eller någon arbetskamrat visat mod när ingen annan vågat säga ifrån?

I oktober varje år delar SAC Syndikalisterna ut Civilkuragepriset till en person som på sin arbetsplats visat personligt mod och civilkurage för att stoppa orättvisor och missförhållanden. Priset instiftades till minne av den fackliga aktivisten Björn Söderberg som blev mördad av nazister för sitt engagemang.

Alla fackligt organiserade personer, verksamma och bosatta i Sverige kan nomineras och behöver inte vara medlemmar i SAC. En person kan nomineras, inte en grupp.

**Nominera till Civilkuragepriset 2022
senast den 31 augusti.**

Mer information finns på
sac.se/civilkurage

Rapport från distriktskommittén av Stockholm-Gotland distrikt

Sedan 1 januari 2022 har Distriktskommittén (DK) genomfört 6 protokollförda distansmöten. Utöver detta har DK genomfört ett distansmöte med styrelsen i Linköpings lokala samorganisation (LS) den 5 mars.

DK har också haft ett möte den 7 februari i syfte att ta fram en informationsbroschyr om distriktet.

Efter att årets distriktskonferens den 26 mars blev senarelagd till den 29 maj så har våra möten enbart haft fokus på förvaltning och att arbeta med genomförande av distrikts sommarkampanj 2022, inom de ramar som antogs på distriktets halvårskonferens den 27 november 2021.

DK hade också ett möte med valberedningen där det beslutades att fokusera på att rekrytera kvinnor till verksamheten i distriktet.

och med att endast tre av distriktets elva LS (idag tio) deltog på distriktskonferensen den 26 mars beslöt deltagarna att kalla till ny konferens söndagen den 29 maj. Förhoppningsvis med större uppslutning.

Studiekommittén har haft ett protokollfört möte i januari och genomförde den 26 februari ett Rödsvar Videokafé med temat "Vad vill syndikalismen?". Organisatörsutbildning har genomförts under våren, i form av en serie webbföreläsningar med temat att vara styrelseledamot. De kurstillfällen som har genomförts är introduktion till styrelse-

Fredrik Persson, Linköpings LS, under den fackliga grundkursen på ABF i Linköping den 14 maj.

arbete, föreningsteknik, kärnverksamhet och verksamhetsplanering som verktyg. Vårens sista träff handlar om att organisera digitala möten och blir av den 15 juni.

Studiekommittén har också beslutat att fortsätta organisatörsutbildningen med fyra nya träffar under hösten. Kommittén har också medverkat i fackliga grundkurser i Norrköpings LS den 19 mars och i Linköpings LS den 14 maj. Grundkursen hade fokus på vad syndikalism är, samt facklig organisering. Båda kurserna arrangerades av respektive LS med Jan Abrahamsson från distriktets studiekommitté som kursledare.

Diskussioner förs om att uppmärksamma 100-årsjubileet av SAC:s femte kongress som hölls i augusti-september 1922, och bildandet av IAA (Internationella arbetarassociationen) som skedde vid årsskiftet 1922/23 i Berlin.

Text & Foto:
Jan Abrahamsson

Stockholm-Gotland distriktskommitté

Sommarturné 2022

Tyvärr saknas en arbetsgrupp för genomförande av en sommarturné 2022. Det innebär att DK prioriterar att organisera en debatt under Almedalsveckan 3-7 juli som kommer att sändas live på internet. Fokuset kommer att ligga på aktuella utmaningar i det fackliga arbetet. Planer finns även på att livestreama ett samtal under Stockholm Pride 1-7 augusti, om Elise Ottesen-Jensens gärning som folkbildare och syndikalist.

Distriktet återkommer med mer information när vi har spikat datum och övriga detaljer.

Jan Abrahamsson
Stockholm-Gotland distriktskommitté

Kurser hösten 2022

>> Syndikalistisk folkrörelse på 2000-talet

Alla som vill organisera på jobbet behöver uppbackning av en riktig folkrörelse. Därför bjuder Stockholm-Gotland distrikts studiekommitté in alla medlemmar i en LS av SAC till följande kurs, som är en serie med fyra träffar. Den startar den 6 september och utförs på webben.

Träff nr 1: Den lärande organisationen

Den lärande organisationen är en organisation som lär sig av sin egen verksamhet. Hur kan du undvika att kunskap fastnar hos några enstaka medlemmar, och istället blir en bred utvecklingskälla för hela organisationen och för samtliga medlemmar?

Tisdagen den 6 september

Kl. 19:00-20:30

Träff nr 2: Syndikalism - vår ideologiska kompass

Den syndikalistiska ideologin har växt fram ur den fackliga praktiken. Den utvecklas genom att nya idéer ständigt testas mot praktiken. Den ger oss som fackligt aktiva en övergripande vägledning. På denna träff ska vi titta närmare på vad som utgör en syndikalistisk ideologi.

Tisdagen den 4 oktober

Kl. 19:00-20:30

Träff nr 3: Behovet av medlemsmodell

Medlemsmodell är en strategi över att ha ett helhetsgrepp inom en förening över dess medlemsutveckling runt nyckelorden rekrytera, inkludera, aktivera och behålla medlemmar.

Tisdagen den 1 november

Kl. 19:00-20:30

Träff nr 4: Syndikalistiskt ledarskap

Ett missförstånd är att direktdemokratiska fackföreningar inte har ledare. Men både LS och våra sektioner har dels formella ledare (förtroendevalda kamrater) samt informella ledare. På detta tillfälle går vi igenom vad som kan känneteckna ett syndikalistiskt ledarskap.

Tisdag 29 november

Kl. 19:00-20:30

Frågor och anmälan: stockholm.gotland.dk@sac.se

Aktuella rättsfall

För närvarande drivs inget ärende i domstol med central rättshjälp från SAC. Två ärenden som drivs av Lokala samorganisationer (LS) av SAC kan dock nämnas.

STOCKHOLMS LS ./ INGRAM MICRO AB

Stockholms LS har stämt företaget Ingram Micro, ett lager som servar företaget Zalando. Två medlemmar i den syndikalistiska sektionen på lagret blev avskedade. Muntlig förberedelse har hållits i Arbetsdomstolen. Frågan är nu om tvisten ska drivas hela vägen till huvudförhandling och domslut eller om en förlikning ska accepteras. En fördel med huvudförhandling är att det kan bli dyrt och kännbart för arbetsköparen. En fördel med förlikning är att tid och resurser som krävs för huvudförhandling istället kan läggas på annat, såsom organiseringsstöd till sektionen på lagret. Juridiskt ombud i fallet är John Nordmark, Stockholms LS.

UMEÅ LS ./ TORGNY FASTIGHETS & EL AB

Umeå LS har stämt företaget Torgny Fastighets & El. Juridiska ombud är John Nordmark och Rasmus Hästbacka, Umeå LS. Arbetsköparen har inte betalat ut hela den lön som två medlemmar har rätt till. Arbetsköparen har även förhandlingsvägrat. En så kallad tredskodom har redan fallit. Det innebär att Arbetsdomstolen biföll Umeå LS talan om skadestånd för förhandlingsvägran på grund av att motparten inte närvarade i domstolen. Umeå LS styrelse ska nu ta beslut om hur löneskulden ska drivas in.

Del av Norrköpings LS demonstrationståg med stadsbiblioteket i bakgrunden. Ungefär 50 personer deltog i tåget. Foto: Solveig Betnér

På våren återuppstår det som en gång varit dött

SAC:s första maj-uttalande 2022

För många människor symboliserar första maj mer än någonting annat, vårens ankomst. Valborgsmässoafton är på många sätt den naturliga nyårsaftonen. Vinterns definitiva slut som gör första maj till den första dagen på resten av året. Dagen då äntligen naturens kollektiva kamp får knoppa av hopp och liv att åter slå ut i blom. I år är vårkänslorna dessutom extra starka eftersom vi tvingats stanna inne på första maj under flera år på grund av pandemin.

Under åren av pandemi har SAC:s lokala samorganisationer (LS) och driftsektioner dock inte legat sysslösa. Bland annat kan nämnas det uppmärksammade fallet med Statsministerns papperslösa städare, som är vår medlem, och som slutade med att städbolaget fick betala 100 000 kr i böter till medlemmen. Städarna på gymkedjan STC, som också vunnit i Arbetsdomstolen mot sin arbetsköpare och som fortsätter att outtröttigt kräva sin rätt.

Vi har gjort flera satsningar med att organisera vårdarbetare, byggarbetare och lagerpersonal som lett till bildandet av flera nya driftsektioner och det nya byggsyndikatet, Solidariska byggare, som på mindre än ett år återtagit 7 miljoner kronor i stulna löner från kriminella byggföretag. Tack vare detta arbete är Stockholms LS av SAC numera en av de viktigaste aktörerna i kampen mot arbetslivskriminella byggföretag i Stockholm.

På flera håll i landet har SAC:s LS varit med och försvarat församlingarna av anställningsskyddet genom nätverket Rädda LAS, och snart kommer en hel radda matnyttiga böcker från Federativs förlag att komma ut, om Syndikalism och om praktisk arbetsplatsorganisering, bland annat.

Vi erbjuder idag våra medlemmar nya unika utbildningar som inte går att finna någon annanstans inom den svenska arbetsmarknaden. Hittills har ett tjugotal personer gått vår syndikalistiska skyddsombudsutbildning och över 100 personer har gått organiseringsutbildningen.

I år är det första gången efter pandemin som vi äntligen får gå ut och tillsammans göra våra röster hörda. Första året efter påtvingad social distansering som vi får samlas och påminna varandra om att livet är vackert och värt att kämpa för.

Arbetarrörelsen har metoderna och klimatrörelsen har idag energin. Samtidigt fortsätter företagets ständigt växande vinsthets att vara det gemensamma hotet. När klimatrörelsen blir klassmedveten och arbetarrörelsen blir klimatmedveten blomstrar en ny, starkare rörelse. Det är i gränslandet mellan den gamla arbetarrörelsen och den nya klimatrörelsen som morgondagens revolutionära gräsrötter kommer växa sig tillräckligt starka för att spränga betong.

**Arbetarrörelsen är död!
Länge leve arbetarrörelsen!**

Antaget av Centralkommittén utifrån ett tal av Erik Bonk, generalsekreterare

galopperande syndikalist
Beridna syndikalisterna av @sac_syndikalisterna rider igen! Från oss med kärlek och för arbetarklassen - ha en riktigt super rödsvart 1 maj imorgon! Beridna syndikalisterna fördömer klassvåld och vill påminna alla unga (ofta tjejer), socialt och ekonomiskt utsatta som utnyttjas i hästälskarnas segregerade värld om att vi finns! ❤️❤️

På Instagram finns "galopperande syndikalist", där Stockholms LS-medlemmen Sarah Degerhammar Bonk lägger upp bilder. Den 30 april önskades en rödsvart första maj. Följ kontot om du gillar hästar och syndikalism!

Första maj i några av våra lokala samorganisationer

Uppsala lokala samorganisation och Syndikalistiska ungdomsförbundet (SUF) Uppsala demonstrerade tillsammans, för året under parollen "rädda världen".

Silke Neunsinger, Uppsala LS, var konferencier. Silke talade om den historiska bakgrunden till varför vi demonstrerar på första maj och läste en dikt av Jenny Wrangborg.

Sofia Sörensen, Uppsala LS, läste upp vittnesmål från vårdarbetarkollektivet SBAR:s webbplats.

Talade gjorde Ninian Sassarinis-McGowan, undersköterska och representant för driftsektionen på Akademiska sjukhuset.

**Text & foto:
Julia Andersson, Uppsala LS**

Göteborgs LS. Foto: Philip Lennerö

Illustrationer: Fanny Hökby

Brigadas Internacionales Ärligt och upplysande om de svenska Spanienfrivilliga

Den 3 maj hade Erik Bonk den stora äran att få representera SAC på en fantastisk utställning och panelsamtal på Instituto Cervantes* i Stockholm. Den handlade om de cirka 600 svenska arbetare, socialister, anarkister och kommunister som åren kring 1936 trotsade lagen och åkte till Spanien för att riskera liv och lem i kampen mot fascismen. Förvånansvärt ärligt och upplysande, tyckte Erik.

I panelen satt:

- Juan Carlos Cruz Suárez. Från spanska ambassaden.
- Kerstin Ekström. Fotograf och journalist.
- Kerstin Gustafsson-Figueroa. Författare och journalist.
- Folke Olsson. Sista sekreteraren i de svenska Spanienfrivilligas kamratförening.
- Patrik Helgeson. Politiker från Vänsterpartiet och tillika ordförande för de Svenska Spanienfrivilligas vänner.

Juan Carlos inledde med ett passionerat anförande om vikten av att minnas historien och vad den svenska arbetarrörelsen betytt för det spanska anti-fascistiska motståndet.

Kerstin och Kerstin berättade om sina respektive arbeten med att dokumentera de svenska Spanienfrivilligas liv, före under och efter inbördeskriget. Mest intressant var Folkes tal, som tråkigt nog avbröts då arrangörerna tyckte att det drog ut för mycket på tiden. Tid var avsatt för mingel efteråt, vilket i och för sig var trevligt, men jag hade mycket hellre velat höra klart vad Folke hade att säga. Sist presenterade Patrik sitt arbete med de Svenska Spanienfrivilligas vänner, som har tagit över arvet från de Svenska Spanienfrivilligas kamratförening.

Efteråt följde mer mingel, med vin och tapas och jag fick chans att bekanta mig lite bättre med Kerstin Gustafsson-Figueroa som berättade att hon numer driver Nyhetsbyrån Järva, som bland annat skrivit om Husby sociala center.

Parallellt med detta fanns en fotoutställning med bilder från tiden kring inbördeskriget. Bland annat gick där att läsa ett nummer av Dagens Nyheter från den 17 mars 1937 där samtliga Spanienfrivilliga listades med namn och partitillhörighet. Rena rama dödslistan om Hitler hade invaderat Sverige, som någon påpekade.

Det var en väldigt intressant och trevlig tillställning. Den 18 juni kommer en staty till minne av de svenska Spanienfrivilliga avtäckas i Marabouparken i Sundbyberg. Då hoppas jag få se många syndikalistiska kamrater på plats.

Text & foto:
Erik Bonk
Generalsekreterare

* Instituto Cervantes grundades av spanska staten år 1991 för att främja det spanska språket samt spansk och latinamerikansk kultur i världen.

>> Fler till redaktionsgruppen och frilansare sökes!

Syndikalistens nuvarande redaktör sökte en redaktionsgrupp 2020 och nu finns det ett gäng som ställer upp med korrläsning, illustrationer, recensioner och lite andra texter ibland. Eftersom arbetet sker ideellt kan det vara bra att vara fler.

Vill du veta mer? Mejla till syndikalist@syndikalisten.se.

Vill du anmäla ditt intresse direkt? Hör av dig till din lokala samorganisation (LS) och berätta vad du vill bidra med till vår medlemstidning, så får LS kontakta Syndikalisten.

**Är du journalist eller fotograf som frilansar?
Eller har tid över utöver ditt vanliga arbete?**

SAC:s kongress beslutade att det ska satsas extra på Syndikalisten, både på webben och som papperstidning. Därför kan frilansare behöva anlitas oftare, för att frigöra tid från redaktören som idag skriver en stor del av artiklarna i Syndikalisten. Det vore toppen om det finns kamrater i LS runtom i landet som vill skriva och fotografera.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår. Om du kan skapa layout i InDesign, har erfarenhet av Wordpress och att sköta sidor på Facebook och Instagram så är det också intressant.

Mejla till syndikalist@syndikalisten.se!

Redaktionsgruppen. Från vänster: Errol Tanriverdi, Fanny Hökby, Philipp Lennerö, Iso Lindh, Catharina Bergman, Viktor Boström och Nestor Verdinelli. Foton: Privata.

Snart har vi en ny webbplats!

SAC:s sekretariat och webbkommitté har arbetat fram en ny webbplats för SAC, som kommer att lanseras i sommar. Den andra testomgången är nu igång och vi hoppas att den snart är klar.

Den nya hemsidan är mer avskalad än den nuvarande och troligtvis lättare att navigera sig fram på. En mycket användbar "Frågor-och-svar"-sida kommer att finnas, med information om medlemskap, juridik och syndikalism.

Håll utkik!

Illustration: Fanny Hökby

Från första maj 2016. Från Arbetarens arkiv.

Solna LS Vi avtackar den jordnära fackföreningen i norra Stockholm

Den 22 maj samlades före detta medlemmar i Solna lokala samorganisation (LS), och sympatisörer, på Bio Bristol i Sundbyberg för ett högtidlighålla vårt älskade LS liv och död. Om sedan kräver författades en nekrologi över vår historia.

Litt under brinnande krig, hösten 1942, fide ett gäng syndikalister på planerna att arta en ny LS i Stockholms norra förorter. Redan 1916 bildades Hagalunds LS av rallare och anläggningsarbetare, och blev därmed den första lokala samorganisationen i Stockholms norra förorter. När Hagalunds LS lade ned sin verksamhet 1927 skapade detta ett omrum. Så mitt under andra världskriget och strax innan Solna blev stad 1943 var det dags för en omstart. Den 17 december 1942 samlades 26 Solnabor och tillika medlemmar

i Stockholms LS till ett möte "för eventuell bildande av en LS inom Solna". Ur protokollet som återfinns på Arbetarrörelsens arkiv kan vi läsa:

"Mötet beslutade enhälligt att bilda en LS inom Solna från den 1 januari 1943 med namn Solna Lokala Samorganisation av SAC."

Från starten var verksamheten inriktad på agitation och studiecirklar. Den 1 januari 1944 anslöt sig Solna LS till ABF:s lokalavdelning i orten och var även aktiv i Hagalunds Folkets Hus-förening. Under nästan hela 40-talet fanns också en syndikalistisk ungdomsklubb i Solna, SUF Solna.

Redan i februari 1943 skaffade Solna LS en lokal och expedition på Åkersvägen 8 i Hagalund – en lokal som Solna LS hade ända fram till 1988, då hyran blev för hög och vi valde att dela lokal med Sundbybergs LS, på den numera klassiska adressen Skogsbacken 13 i Näckrosen.

Rötterna bakåt till Hagalunds LS framgår ur dagordningens andra punkt från det första mötet den 11 januari 1943:

"Ordf rapporterade att Solna LS fått motta en fana av Stockholms LS, som tidigare tillhört Hagalunds LS. Rapporten godkändes med tacksamhet."

Under de två första åren ökade LS medlemsmässigt, men höll sig sedan rätt konstant 40-talet ut. Möten om England i kriget och stödsamling till det ockuperade Norge arrangerades.

Det har sedan Solna LS start aldrig funnits någon tvekan om att hålla en hög lokal stridsberedskap. 1945, direkt efter kriget, hettade det till på arbetsmarknaden, då gick metallarbetarna ut i strejk. I augusti och september ville flera metallarbetare gå in i LS, men LO gjorde allt för att förhindra detta. Solna LS agiterade, 2000 flygblad delades ut, och en och annan metallarbetare och järnvägsarbetare gick över till LS.

Mot slutet av 40-talet hade mycket ändrats. Den svenska industrin gick på högvarv efter kriget, arbetslösheten sjönk, levnadsstandarden steg och ett korporativt samhälle med "arbetsfred" mellan LO och SAF, med centrala avtal, skapades.

Början av 1950-talet kom att bli aktivt för Solna LS. Efter att ha rasat medlemsmässigt kom ett uppsving, då ett flertal SJ-anställda gick över till LS. Det rådde missnöje med bland SJ-arbetarna vid Hagalunds verkstäder. Alltfler gick över till LS, trots att det var svårt att gå ur Svenska Järnvägsmannaförbundet och trots att dess ordförande i avdelning 65 tillsammans med SJ:s förmän, hotade de som gick över med att de inte skulle få någon befordran.

Den 19 februari 1952 bildade Solna LS en driftsektion vid SJ Hagalund. Sektionen hade 32 medlemmar. Järnvägsmännens federation av SAC bildades den 16 juni 1952 av SJ-arbetare, anslutna till Solna LS och Stockholms LS. Målet var en rikstäckande federation som vid årets slut hade 75 medlemmar, tillhörande ett tiotal LS med den största medlemsgruppen i sektionen vid Hagalund.

Berit Björkman och hennes make läser en dikt av Stig Dagerman när Solna LS och sympatisör samlades för att högtidlighålla fackföreningens liv och död. Foto: Erik Bonk

Från det konstituerande mötesprotokollet går att läsa:

"... Trots motgångar och personlig förföljelse fortsätter propagandan."

Mötesaktivitet i LS var hög, cirka 11 LS-möten per år och 12-13 styrelsemöten per år. I början av 70-talet närmast tömdes LS sin egen stridsfond när dåvarande flygmekaniker-sektionen gick ut i en längre konflikt. Ändå fanns tillräckliga resurser kvar under storlockouten 1980.

Troligen har Solna LS motionerat vid varje SAC-kongress sedan andra världskriget. Kanske vi rentav håller rekordet i att skriva motioner? Åtminstone räknat per medlem! Vid kongressen 1946 var det 60 medlemmar som skickade in 13 motioner. 1990 var det 94 medlemmar som fick ihop 17 motioner - med hjälp av kamraterna i Sundbybergs LS.

Ett annat tema i denna lokala historieskrivningen är autonomi, det jordnära perspektiv som alltid formats till ett konstruktivt samarbete i federalistisk anda. Bland annat höll styrelserna för alla norrförorts-LS gemensamma möten, för samordning och samarbete i olika frågor. Solna LS deltog aktivt i det som kallades "Norra kretsen" som var ett samsarbetsorgan där även Sundbybergs, Bro, Barkarbys, Spånga, Turebergs och Väsby LS var med. Idag finns beklagligt nog ingen av dessa LS kvar. Solna var den sista LS kvar på barriaderna i Stockholms norra förorter.

Solna LS har betytt mycket för många. För alla oss som varit aktiva i olika perioder har LS fungerat som en plats för att tanka hopp och den kamratliga andan har gett oss alla en trygghet och känsla av samhörighet. Berit Björkman beskriver det bäst:

"Jag har varit medlem i Solna LS sedan slutet på 60-talet. Syndikalismen har för mig varit som en slags livsstruktur, så tillämpbar i detta att vara människa, en social varelse, i det komplexa sammanhang som ett samhälle är. Möten, som trots långa avbrott i min egen

ivitet, och med nya allt yngre ansikten
om att jag blivit äldre, så har ändå sam-
livgivande och solidariska värme mött
g. Mycket konkret hopp som detta lilla
n, med detta lilla fåtal kamrater gett mig:
nniskan är människa! Och det finns hopp
förändring!

en Lagerström sa det så bra:

ndikalismens idé är att försöka bygga ett
mhålle där godhet lönar sig bättre än ond-
n."

rkanske 5 - 6 år sedan efter en härlig 1 maj-
monstration, med många människor, fina
och dånande sång på Stortorget, glädje,
op och tillförsikt, hade Bruno Almqvist lo-
föra tillbaka vår fana till LS-lokalen. Jag
g följde med Bruno och fanan. Vi pratade
ditt och datt och om att vara syndikalist.
både promenerade genom stan, åt ham-
rgare på Max på Vasagatan och åkte till
n med tunnelbana tillsammans - med fa-
n! Jag minns att vi båda gamla uvar kände
; barnsligt glada och stolta över att trans-
rtera fanan hem. Det sade vi inte till varan-
n. Men vi visste att vi båda kände så. Det
ntes på oss. Det var vår fana. Vi var stolta
ndikalister, och det var detta som var vår
nskap."

m alla vet så går engagemang i vågor.
d som utmärkt just Solna LS är vår höga
del driftsektioner. Efter en väldigt hög-
iv period som började med den sk "Snil-
konflikten" och fortsatte med blockad av
nniers bokmonter på Göteborgs bokmäs-
där den ökande torsken Paolo Roberto

hotade oss med stryk, och som i princip av-
slutades med Berns-striden, sjönk LS ner i en
mer passiv svacka.

Att Sundbybergs LS lade ner någon gång
under denna period bidrog inte heller till en
ökad aktivitet. Eldsjälar såg dock till att LS
verksamhet höll sig på en accepterad lägsta
nivå. Mot slutet fick dock Stockholms LS för-
handlingskommitté även ta sig an Solna LS
förhandlingar. När Jonas Cham och Arvid
Håkansson kom in i LS blev det ett litet upp-
sving som resulterade i skapandet av Husby
Sociala Center, och senare även Husby Ar-
betarcentrum, som ju lever vidare och håller
fanan högt.

ZADS Zalandoarbetares Driftsektion

Via Husby fick vi kontakt med fyra arbetare
på Zalandos lager i Brunna. Efter ett par in-
ledande möten beslutade dessa att bilda en
sektion inom LS, Zalandoarbetares driftsek-
tion, ZADS. När ledningen försökte sparka de
drivande i sektionen utan att lyckas, fullkom-
mligt exploderade medlemsantalet till över
100 och blev därmed SAC:s största sektion.
Tillsammans med Stockholms LS organi-
seringsprojekt för migranter steg Solna LS
medlemsantal med över det dubbla. Vid ned-
läggelsen hade Solna sin toppnotering med
över 200 medlemmar. Tyvärr innebar även
detta att den administrativa bördan fördubb-

lades och när vi på det dessutom förlorade
vår lokal i en renovering, gick luften ur den
hårt kämpande styrelsen bestående av Björn
Hovland, Paula Liikamaa, Jonas Cham och
Leif Nyqvist.

Idag är vi alla medlemmar av Stockholms LS
men Zalando-sektionen och Husby är två Sol-
nabarn som lever vidare i LS anda.

Tusen tack till alla eldsjälar, medlemmar,
sympatisörer och kollaboratörer genom ti-
derna. LS må vara död men länge leve syn-
dikalismen, som ju i första hand är en rörelse
för radikal arbetsplatskamp snarare än ett
program av dogmer och traditioner. LS är
ett verktyg för klasskamp! Om verktyget inte
längre fyller sin funktion är det dags att hitta
nya verktyg. Vi är pragmatiker med ett tyd-
ligt mål i sikte. Demokratiska arbetsplatser i
de anställdas makt.

**Den kampen är större än en LS och kommer
alltid att fortsätta!**

Lars Hammarberg,
tidigare ordförande i Solna LS

Kristian Falk, f.d medlem i Solna LS,
numera ordförande i Enköping-Heby LS

**Berit Björkman och Erik Bonk, numera
medlemmar i Stockholms LS**

Söndagen den 22 maj höll Solna LS sin sista sammankomst på
Bio Bristol i Sundbyberg för att högtidlighålla sin älskade LS liv
och död.

Programmet bestod av stadsvandring, historisk resumé, poesi,
filmvisning och panelsamtal om organisering.

LS stridsfond förs över till Stockholms LS och de pengar som
fanns kvar på kontot utöver stridsfonden donerades till SAC:s in-
ternationella kommitté för att användas till att stödja kamrater i
andra delar av världen.

LS hade vid sammanslagningen med Stockholms LS över 200
medlemmar vilket är en historisk toppnivå.

Jonas Cham lämnar över en symbolisk check till
Amalthea Frantz från SAC:s internationella kommitté.
Foto: Erik Bonk

Ideologisk nyorientering 1918-22

Del 1

Omprövningar i skuggan av första världskriget

SAC:s femte kongress 1922 utgör en intressant och lärorik milstolpe i federationens historia.
Med antagande av en ny principförklaring, en organisationsplan och en studieplan fullbor-
dades den ideologiska nyorientering som präglat idédebatten sedan första världskrigets slut.
I den första av två artiklar skildrar Kristian Falk åren 1918-1920, då den tidigare kampteorin
utmanades av en alltmer avancerad samhällsteori.

REVOLTSTRATEGIER OCH GENERALSTREJK

Fram till 1918 var SAC en utpräglad kampor-
ganisation, med en tämligen vag uppfattning
om vilket samhälle som skulle skapas, och
om vägen dit. Det socialistiska samhället be-
skrevs kortfattat som "löneslaveriets avskaf-
fande", med fackföreningar som samhällets
bas utan statlig tvångsorganisation.

Organisationens socialiseringsstrategi var
ganska okomplicerad, med generalstrejken
som universalmedel. Några ingående försök
att utveckla modeller för hur det socialistiska
samhället skulle gestaltas hade inte utfor-
mats.

Revolutionsrörelserna i Europa 1917-1918 och
debatten om industriell demokrati bidrog
till att utveckla och delvis omforma ideolo-
gin. Det strategiska perspektivet blev mer
långsiktigt och evolutionärt. Revolutionen
måste förberedas, organiseras och inledas i
nuet. Socialismen kunde inte genomföras i en
"pannkaksvändning".

Lärdomarna av de samtida revolutionerna
sporrade syndikalisterna till att revidera pro-
grammet. Denna nyorientering går att avläsa
vid kongressen 1919, och inom ett år hade
nyorienteringen slagit igenom och vunnit
hegemoni.

Generalstrejken övergavs till förmån för re-
gisterstrategins statistikinsamling, prissätt-
ning, arbetsförmedling och i slutändan socia-
lisering. Det skulle dock dröja till kongressen
1922 innan denna strategi befästes med en
ny principförklaring, en studieplan och en or-
ganisationsplan.

MED KRITISK BLICK MOT OMVÄRLDEN

Inom SAC såg man revolutionsrörelserna i
Ryssland och Europa som bevis på att po-
litiska omvälvningar var återvändsgränder.
Arbetarklassen måste vara ideologiskt och
organisatoriskt förberedd att överta och

driva produktionen. Istället för generalstrejk
och expropriering med våldsamma metoder
försköts tyngdpunkten i strategin till mer
konstruktiva uppgifter.

Redan under kapitalismen måste arbetar-
na skaffa tekniska och ekonomiska insikter.
Framför allt genom praktiska erfarenheter i
fackföreningar och producentkooperation.
Den socialistiska ekonomins organisation
och funktion blev föremål för stort intresse
hos flera skribenter, framför allt Albert Jen-
sen och Frans Severin utvecklade avancera-
de modeller.

Den sociala revolutionen sågs som en pro-
cess, inte som en engångsrevolt. Frigörelsen
måste vara arbetarklassens eget verk. Seve-
rin ansåg att alla illusioner om "de handlings-
kraftiga minoriteterna" borde förvisas till de
"kvasirevolutionära" frasersnas museum.

Det var alltså inte fråga om någon radikal
ideologisk kursändring, utan snarare en ren-
odling och vidareutveckling av etablerade
ideologiska positioner.

Idén om revolutionen som en evolutionär
process hade före 1914 förespråkats av eng-
elska syndikalister och under kriget av shop
stewards-rörelsen. Bidragande till att detta
synsätt anammades inom SAC var impulser-
na från gillesocialism.*

* Gillesocialism var en ideologisk strömning som upp-
stod i England i början av 1910-talet, med den brittiska
journalisten SG Hobson som primär teoretiker. Hobsons
idéer vidareutvecklades av G D H Cole.

Gillesocialisterna var influerade av syndikalismen,
men bör betraktas som en egen socialistisk avgrening.
Gillesocialismen förordade ett system av nationella
gillen eller arbetarkooperativa producentföreningar,
delvis fria från staten. Man lade tonvikten på den
dagliga kampen och misstrodde politiska metoder. Till
skillnad mot syndikalismen erkände gillesocialisterna
behovet av en statsmakt, men det skulle råda maktba-
lans till arbetarkontrollen i produktionen.

NYORIENTERING SOM KOM AV SIG

Vid kongressen i april 1919 yrkade H R Mäns-
son i en motion att SAC skulle precisera sin
syn på socialiseringen. Om revolutionen en-
dast blev "en upprorsscen" skulle samhälls-
förhållandena återgå till det gamla.

Centralkommittén (CK) hade tillsatt en
kommitté som i ett utlåtande presenterade
grunddragen i ett mer utvecklat socialise-
ringsperspektiv. Det var genom "praktiskt ar-
bete i nuet" som arbetarna skulle bli kapabla
att i framtiden själva överta företagen; det
var nödvändigt att redan under kapitalismen
skaffa erfarenhet av produktionens ledning
och skötsel. Arbetarna kunde skaffa sig kun-
skap genom "praktisk Kooperation" respekti-
ve tilltvinga sig kontroll i företagen.

Ekonomhistorikern Christer Lundh anser att
detta utgör genomslaget för vad han be-
nämner en encroachment-strategi: Den fack-
liga kontrollen skulle ge arbetarna inflytan-
de över företagens tekniska och merkantila
skötsel. Arbetarkontrollen skulle gradvis öka
med sikte på att överta produktionsmedlen.

CK-utlåtandet röstades dock ner av ombu-
den, med motivering att stadgar och 1916 års
taktikuttalande gav klart besked om SAC:s
mål och medel. Med andra ord var den nya
strategin ännu inte tillräckligt förankrad hos
de lokala samorganisationerna (LS).

Betraktat utifrån kärnfrågorna stod gillesocialismen
närmare syndikalismen än socialdemokratien. Att britter
som Hobson och Cole valde att framställa gillesocialism
som en syntes var troligen taktiskt motiverad, enligt
ekonomhistorikern Christer Lundh.

Gillesocialismen introducerades i Sverige på bred
front i början av 1920-talet, med bildandet av koo-
perativa byggnadsgillen runt om i landet. Det första
byggnadsgillet bildades i Örebro 1920 av syndikalister
- Örebro Kooperativa Byggnadsförening.

till den revolutionära skandinaviska arbetarkongressen, som SSV (Sveriges Socialdemokratiska Vänsterparti) kallat till i december 1919, hade tre ombud valts: Frans Severin, Rudolf Holme och Birger Svahn. Dessutom deltog 17 ombud från LS och 5 ungsocialister. Totalt deltog 272 ombud från hela Skandinavien.) Inför kongressen hade en text utarbetats, som låg till grund för ett relativt samlat uttalande av syndikalister och ungsocialister.

Historikern Lennart K Persson och Christer Lundh menar att det var det första officiella dokument som SAC förespråkade en ny (revolutionär) strategi. Två LS-ombud hävdade dock en avvikande uppfattning vid konferensen: Martin Höglund och J V Kramer anslöt sig till den bland vänstersocialister förvänsade tanken på en hastig och våldsam revolution.

Vid denna tidpunkt hade bolsjeviseringen i SSSV knappt påbörjats, och dess fackliga utveckling var starkt påverkad av syndikalistis-

ka metoder. Den blivande partiordföranden Sven Linderot skrev en broschyr 1918 där han hävdade att kaderns uppgift inom LO-förbunden var att införa "den syndikalistiska rörelsens metoder och principer". Med brasklappen - "i den mån dessa överensstämmer med vänstersocialismens grundåskådningar".

TVÅ KLASSISKA SKRIFTER

I början av 1920 publicerades flera skrifter som förespråkade den nya strategin som alternativ till revoltstrategier. Två av dem får betraktas som extra ambitiösa med status av klassiker: Frans Severins *Arbetarnas övertagande av produktionen - ett försök till konstruktion av en syndikalistisk produktionsordning* respektive Albert Jensens *Socialiseringen*.

Jensen pläderade för en "förnuftig balans" mellan producent- och konsumentintressen. Lösningen var inspirerad av gillesocialism: Konsumenterna skulle beredas representa-

tion inom produktionsgrenarna för att uttala sina önskemål. Men själva ledningen av produktionen borde överlämnas åt producenterna. Gillesocialismen hade även inspirerat Severin, "samhället" (de till en kommun federerade produktionsgrupperna) skulle representera helhetens intressen gentemot gruppintressen.

De infogade idéer ur den samtida debatten om socialisering och industriell demokrati, men även rådssystemet och industriförbundsprincipen. I Severins modell skulle arbetarna leda och förvalta de socialiserade företagen genom att utse arbetsledare, tjänstemän och företagsledare. Kontrollen skulle utövas genom en stämma där alla anställda arbetare deltog, och mellan stämmorna av en vald styrelse.

Den direkta demokratin fick emellertid inte drivas för långt ansåg Severin. Att han var beredd att begränsa de arbetarstyrda företagens självständighet skilde honom från

Holme och Jensen. De stod för ett mer decentraliserat självförvaltningssystem. Severin ansåg att "samhället", som ägare av produktionsmedlen och ansvarig för kapitalbildningen, skulle ha ett visst samordnande och kontrollerande inflytande i företagen.

Jensens modell för den socialistiska produktionsorganisation var något mer finmaskig. På arbetsplatserna skulle arbetarna välja ett driftsråd som övertog företagets ledning. Branschvis skulle råden samordnas och för den totala industriproduktionen skulle en nationell arbetarkongress ansvara.

Registret som "syndikalismens kvintessens" Internationella förhållanden bidrog givetvis till uppbrottet från revoltstrategin, men registretmetoden vilade på erfarenheter från närmare håll. Lärdomar fanns exempelvis från Typografförbundet, som redan på 1890-talet hade stadgereglerat arbetsanvisning och platskontroll. Och vid förbundsmötet 1918 slog typograferna fast att det var varje medlems plikt att inte söka ny kondition förrän man kontaktat förbundets platsförmedling.

Diskussionen om arbetarkontroll inom SAC berikades av den egna registerverksamhet som byggts upp inom anläggningsindustrin sedan 1913. Denna praktik blev en inspirationskälla för mer teoretiska resonemang, som även utmynnade i tillsättandet av en utredning om organisationsformerna.

Redan 1918 lyfte Severin i en artikel i Syndikalisten fram registeriden som något mer än lönekamp:

"Dessutom skänker registret i sin fulländade form arbetarna ett inflytande på arbetsplatsen, en kontroll över produktionen, som är en verklig vinst, en varaktig framgång, ett steg framåt i utvecklingen mot det socialistiska målet, som skall underlätta nästa steg och skola arbetarna till deras historiska mission i övertagandet av produktionen.

Arbetarnas förmåga att införa, sköta och utveckla registret, kan för övrigt sägas vara förutsättningen för det socialistiska målets uppnående, ty så länge arbetarna icke besitta den förmåga och den andliga spänstighet, som fordras för detta elementära hävdande av deras intressen, och försvar mot parasiter och angripare, synas de svårigen kunna delta i organiserandet av produktion och distribution."

Severins synsätt fångades snabbt upp mer allmänt inom organisationen. Men utan att blomma ut vid kongressen 1919. Det var först under 1920 i samband med att medlemmar i trävaruindustrin antog ett uttalande som blev allmänt riktigvande:

"Registret utgör det första grundläggande initiativet till den arbetarekontroll genom vilken arbetarna skola bli i tillfälle att under självansvar och ständigt vidgad självverksamhet, skapa sig nödiga moraliska, ekonomiska, tekniska och organisatoriska förutsättningar att själva övertaga ledningen över produktionen och varuutbytet.

I detta syftemål böra arbetarna på varje plats och inom varje industri tillsätta registerkommittéer bestående av ett nödigt antal statistikförare med uppgift:"

I den första mer systematiska framställningen av registret utgiven 1920 betonade Holme att metoden ytterst syftade till en fullständig samhällsomvandling "i politiskt och konstitutionellt såväl som i socialt hänseende". Efter kongressen 1922 beskrev Holme registret som "syndikalismens kvintessens".

DEN DUBBLA UPPGIFTEN

1919 hade endast ett mindre antal av SAC:s yrkesgrupper bildat industriella kommittéer. I månadsskiftet januari/februari 1920 beslöt SAC:s CK att tillsätta en utredningskommitté under ledning av Holme. Uppgiften var att utarbeta en organisationsplan som gestaltade den dubbla uppgiften - kamp i nuet och embryot till en socialistisk samhällsordning.

Under påverkan av den interna debatten utarbetade Holme en organisationsmodell som delvis anslöt till Jensens idéer. Men främsta inspirationskällan var organisationsprinciper och terminologi inom IWW (Industrial Workers of the World). Begreppet departement var direkt hämtat från IWW. Lennart K Persson menar att planen var "one big union" omformad till nationella förhållanden.

Holme presenterade sin modell i en artikelserie i Syndikalisten under sommaren 1920, och i december samma år hölls en konferens som reviderade olika detaljer i modellen. Bland annat infördes termen syndikat för lokala samarbetsorgan på lokal nivå. Kommittéförslaget presenterades i Syndikalisten i januari 1921 och beskrevs som prototyp för det framtida socialistiska samhället.

Huvudproblemet var att inordna industriförbundsprincipen i SAC:s organisation, utan att den syndikalistiska principen om lokal samorganisation därmed underkändes. Lösningen blev att organisera industriellt i lokala syndikat och nationella federationer, medan territoriella sammanslutningar som LS och SAC skulle utgöra det nya samhällets distributions- och förvaltningsorgan. Syndikaten och federationerna skulle samverka med varandra inom näringsgrenarna och med övriga arbetargrupper lokalt i LS eller nationellt i SAC.

Med sektioner som fundament i syndikaten lades grunden för en arbetsplatsorganisation efter industriella linjer och ett framtida socialistiskt produktionssystem med basen på arbetsplatserna. Självförvaltningssystemet inom ekonomin skulle vara grunden för den federativa samhällsbyggnaden. Någon suverän stat skulle inte längre finnas och inte heller någon "utsugning" - målet var "löne-slaveriets avskaffande".

1920 blev SAC medlemsorganisation i ABF, vilket blev startskottet för en intensiv bildningsverksamhet fotad på en ambitiös studieplan. Ytterligare ett betydelsefullt steg mot kongressen 1922, som blir uppmärksammat i nästa nummer.

Kristian Falk
Enköping-Heby LS och
Arkiv- & bibliotekskommittén

LITTERATURTIPS

Frans Severin: *Arbetarnas övertagande av produktionen - ett försök till konstruktion av en syndikalistisk produktionsordning* (1920/1972/1976/1979)

Albert Jensen: *Socialiseringen* (1920)

Lennart K Persson: *Syndikalismen i Sverige 1903-1922* (1975/1993)

Christer Lundh: *Den svenska debatten om industriell demokrati 1919-1924, del 1-2* (1987/1989)

Kristian Falk: *Från registretmetod till producentkooperation: ideologiska perspektiv inom svensk syndikalism 1922-1952* (1997)

SAC:s kongress 1922

Snart i bokhandeln:

Arbetarens hundraårsbok

SAC:s nyhetstidning *Arbetaren* fyller 100 år i år, och som vi tidigare berättat i Syndikalisten ska vi fira födelsedagen med att ge ut en tjock och gedigen jubileumsbok om Arbetarens historia. Arbetet med boken är snart klart och nu vill vi bjuda Syndikalistens läsare på ett smakprov. Texten "Nazityskland och den svenska pressen" handlar om den repression mot den fria pressen som vänstertidningarna, och inte minst Arbetaren, utsattes för under kriget. Detta är en förkortad version. Bokens planerade utgivning är hösten 2022.

Textutdrag:

Nazityskland och den svenska pressen

Nordin fri

Arbetarens ansvarige utgivare Frid Nordin lämnar Långholmens fängelse efter avtjänat straff 1933. Han dömdes till tre månaders fängelse för en artikel där Arbetaren kallat den tyska nazisten Hermann Göring för blodhund.

Nazityskland övervakade noga svensk press från det att Hitler tagit makten 1933. Tyska legationen (motsvarande dagens ambassad) i Stockholm följde dagligen cirka 90 svenska tidningar och klagade högljutt när kritiken mot hemlandet blev för från. Det kunde gälla åsikter som uttrycktes i till exempel opinions-texter, nyhetsartiklar eller skämtteckningar. Till en början var det främst de största och mest inflytelserika tidningarna som Tyskland angrep.

Efter krigsutbrottet 1939 ökade klagomålen och då även på mindre tidningar. Under tre månader sommaren 1940 kom det i genomsnitt ett klagomål per vecka till det svenska utrikesdepartementet. Tyskland utövade samtidigt starka politiska påtryckningar på Sverige och krävde att landet skulle hålla sig neutralt. Den svenska samlingsregeringen, framför allt utrikesminister Christian Günther och justitieminister K G Westman, fick till uppgift att hålla landets tidningar inom neutralitetens ramar – vilket i praktiken främst innebar att uttalanden kritiska mot Tyskland bestraffades och stoppades. Den vanligaste åtgärden var att ta tidningar i beslag. En del utgivare åtalades.

Resultatet blev att många invånare i Sverige under större delen av kriget fick ta del av en mycket begränsad nyhetsförmedling om vad som hände i Nazityskland. De stora tidningarna höll sig på den säkra sidan. I gengäld drabbades de knappt av några repressiva åtgärder alls. (...)

BESLAG AV SAC:S TIDNINGAR

För att hålla koll på pressen i Sverige inrättades snabbt nya instanser. Pressrådet bildades 1939 och efterträddes av Pressnämnden 1941. Pressnämndens arkiv innehåller noggranna listor från och med 1941, men beslag gjordes även tidigare. Enligt registren drabbades Arbetaren av 22 beslag samt konfiskerades minst en gång till i samband med åtal.

Vid den här tiden drev SAC fler tidningar: den göteborgsbaserade *Arbetare-Kuriren* samt *Vorrlandsfolket*. Dessa beslagtogs fem respektive sju gånger. Sammanlagt finns alltså 15 registrerade beslag av tidningar ägda av SAC. Dessutom beslagtogs Syndikalistiska ungdomsförbundets tidning *Storm* flera gånger.

Bland klagomålen som via UD inkom till Pressnämnden märks att Spanien och Italien höll extra koll på Arbetaren och försökte agera på samma sätt som Tyskland. Till exempel härvarande spanske minister” som hösten 1942 ”besvärat sig över (...) de för general Francos person nedsättande omdömena”. I den bifogade artikeln är bland annat ”den blodiga Franco-regimen” understruket.

Över ett år senare, i december 1943, gällde klagomålet något mer tydligt nedsättande: den spanske ministern José de Lande-cho y Allendesalazar ondgjorde sig över en svår förolämpning”, då Arbetarens tidigare

spanienkorrespondent Rudolf Berner kallat Franco för ”hijo de puta”. Den italienska beskickningen framförde också flera skarpa protester: ”En fortsatt publicering av liknande artiklar skulle beskickningen uppfatta såsom om den svenska regeringen tillstodde dessa uttalanden.” Ett exempel på en sådan nyhetsartikel från sommaren 1942 innehåller inte några direkt kränkande ord, men säger att ”nazis” räddar Mussolini i det pågående kriget.

Det som föranledde beslag var främst kritik mot nazisterna i olika åsiktstexter. Vid tiden fick de berörda tidningsredaktionerna inte veta exakt vilka texter beslagen gällde, men Arbetarens redaktion hade sina misstankar. I dag kan vi se att de oftast hade rätt: beslagen gällde vissa ledartexter, men också flera kåserier, verser eller kommentarer av Axel Österberg och Magnus Nilsson, under signaturerna Kluck respektive Dark. Ett exempel är när Dark beskriver hur svensk militär skyddat ett nazistmöte i Trelleborg 1942.

FLERA ÅTAL OCH VARNINGAR

Under kriget dömdes Arbetarens ansvarige utgivare Birger Svahn till tre månaders fängelse för två artiklar i samma tidning, i maj 1940. Den första texten var ett upprop från Internationella Transportarbetarfederationen, ITF, som vädjade till transportarbetare i alla neutrala länder om bojkott och blockad av tyska fartyg. I detta fall var det alltså en återpublicering och inte tidningens egen åsikt som åtalet gällde. Den andra artikeln handlade om svenska officerare med nazisimpatier som föregående år uppvaktat Hitler på hans 50-årsdag. Året därefter, 1941, tillträdde Armas Sastamoinen som ansvarig utgivare. Han dömdes till böter tre gånger för att Arbetaren under kriget gjort avslöjanden om svenska nazister och kallat dessa för just ”nazister”.

Trots detta var Arbetaren en av de tidningar som klarade sig relativt bra vad gäller fällande domar. Men det fanns andra sätt att mana tidningarna till självzensur. Pressnämnden kunde till exempel dela ut varningar. Flest fick just Arbetaren, och socialdemokratiska *Aftontidningen*, som båda varnades sex gånger var. Arbetarens chefredaktör Albert Jensen fick ofta infinna sig för samtal hos Pressnämnden. Trots repressionen höll han och tidningen ut under hela kriget. En av Pressnämndens medlemmar, Harald Hjärne, skrev efter kriget att Jensen var den som ”retat” axelmakterna mest.

Fanny Hökby, Stockholms LS
Amalthea Frantz, Stockholms LS

Pressens likriktning

Arbetaren ironiserar över ”Den Westmanska likriktningen”. Enligt tecknaren böjer sig DN, Svenska Dagbladet och Socialdemokraten lydigt för regeringen, medan tidningarna *Trots allt!*, *Storm* och *Ny Dag* står rakryggade och blir halshuggna. Tyskvänliga *Aftonbladet* porträtteras som en liten Hitler-avbild. Ur Arbetaren den 30 april 1940. Tecknaren bakom signaturen CH är för oss okänd.

PRESSENS LIKRIKTNING

Justitieminister Westman — eller vem det nu är — arbetar i dessa dagar övertid för att på sitt speciella sätt likrikta den svenska pressen.

Arbetarens jubileumsbok Det här handlar boken om

Kapitel 1. Grunden till en fri tidning. Vi berättar om hur det gick till när Arbetaren grundades, men också om 1920-talets Sverige. Hur såg samhället ut, hur såg syndikalister på sin samtid och hur gjorde man frihetlig journalistik förr?

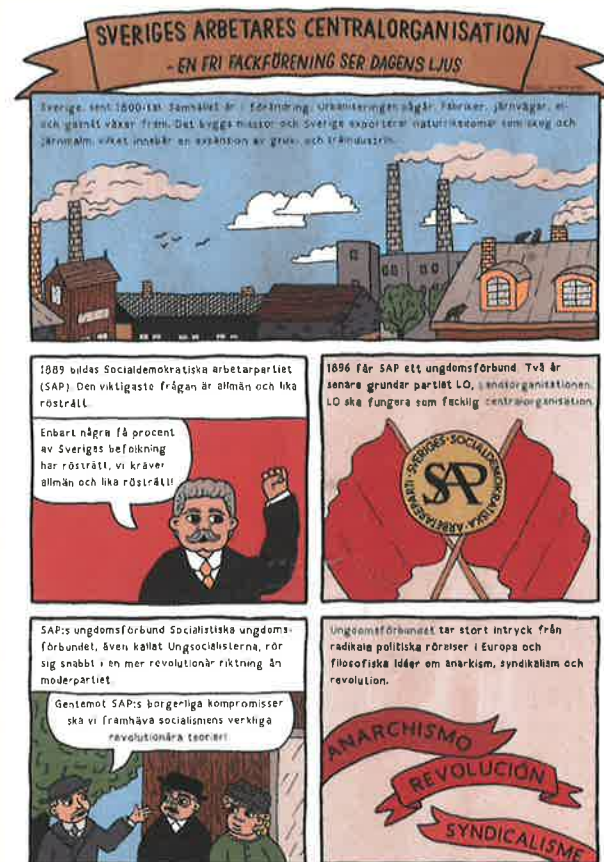
Kapitel 2. Kampen mot fascismen. I det här kapitlet får du bland annat veta hur det var att vara korrespondent i spanska inbördeskriget, och läsa historien om drottning Silvias pappas nazistiska förflutna. Vi berättar också om mordet på syndikalisterna Björn Söderberg och granskningarna av svensk nynazism.

Kapitel 3. Andra världskriget. Vi djupdyker ner i Arbetarens viktigaste avslöjanden, den svenska ”neutraliteten” och repressionen av den fria pressen som Arbetaren drabbades av från det att Hitler tog makten 1933 till andra världskrigets slut.

Kapitel 4. Kulturen åt folket! Några av våra största svenska arbetarförfattare har skrivit i Arbetaren och tidningen har varit en arena för okända författare som behövt en plattform. Men här finns också plats för serier och satir, konst och lite sport.

Kapitel 5. Arbetarkampen. Vi zoomar in på några av de stora arbetsmarknadskonflikter som SAC drivit det senaste seklet. Från 1920-talets slavliknande nödhjälpsarbeten till förslumningen av arbetsmarknaden som pågår just nu.

Kapitel 6. Kampen mot korruptionen. Vi ser tillbaka på 1950-talet och berättar om några av de viktigaste avslöjanden som Arbetaren gjorde. Det är hisnande historier om vänskapskorruption och vanvård inom psykiatri. Samtidigt riktar vi en kritisk blick mot de egna arbetsmetoderna.

Kapitel 7. Mitt bland folkrörelserna. Att vara en del av de svenska folkrörelserna ligger i Arbetarens DNA. Vi berättar bland annat om kärnkraftsfrågan på 1970-talet, Göteborgskravallerna 2001 och klimatfrågan på 2010-talet.

Kapitel 8. En feministisk tidning. Vi berättar om kvinnorna som förändrade Arbetaren och arbetet med att göra Arbetaren till en feministisk tidning, från 1922 fram till idag. Boken har också en prolog i form av en tecknad serie om hur SAC grundades, och personporträtt över några viktiga pionjärer som satt sin prägel på tidningen på olika sätt.

Inicjatywa Pracowniczas (IP:s) kongress 2022

En rödsvart systerorganisation som växer

SAC blir ibland inbjudna till systerorganisationers kongresser i andra länder. Erik Bonk fick tillsammans med Saman Bona från SAC:s internationella kommitté (IK) äran att representera vår organisation på IP:s (Inicjatywa Pracowniczas) kongress i Warszawa, Polen, den 22 mars.

Det var en fantastisk stämning i den gamla konferenssalen på våning fyra i Krajowa 14a Spółdzielcza, det för detta Samveriansrådets bombastiska myndighetsbyggnad mitt i centrala Warszawa. Över 200 pers förökte hitta rätt bland alla rader av bord och stolar. Presidie, ombud och suppleanter, centralkommitté, gäster och åhörare. Alla hade sina bestämda platser.

Till skillnad från många andra svartröda backföreningar i Europa har IP växt väldigt mycket de senaste två åren. Från 3000 medlemmar 2019 till nästan 5000 medlemmar dag, och det märktes på stämningen. Alla som talade gjorde det med sådan självskärhet och stolthet i rösten att talen inte behövde översättas för att förstås.

Av de 100 röstberättigade ombuden fanns 35 på plats. De representerade olika driftsektioner eller syndikat. IP har inga LS i sin organisationsstruktur varför det heller inte hade några motioner från LS att ta ställning till. Istället bestod kongressen av diskussion och beslut i fyra stycken förslag som den nationella kommittén lagt fram, samt val av förtroendeuppdrag och rapporter från de olika instanserna.

Avgående funktionärer rapporterade mycket positivt om IP:s utveckling och verksamhet den gångna kongressperioden. Medlemsantalet har ökat med nästan 2000 personer och med 40 nya driftsektioner. Flest driftsektioner har tillkommit inom kultursyndikatet som växt till totalt 31 driftsektioner.

P:s nationella kommitté, som är deras svar på vår centralkommitté, består av nio ordinarie ledamöter. Dessa väljs på kongress och sitter sedan max två kongressperioder på två år var, alltså max fyra år. Även IP beslutade att skjuta fram kongressen denna gång vilket

gav en kongressperiod på 3 år. Under dessa tre år har den nationella kommittén haft 66 möten och fattat 185 beslut. Samtliga ledamöter arbetar ideellt.

Förutom att ha stöttat lokala arbetsplatskamper, som exempelvis en strejk på Volkswagens fabrik 2019 har den nationella kommittén i samarbete med den juridiska kommittén och studiekommittén drivit 35 fall i arbetsdomstol samt producerat nya utbildningar om sektionsarbete, arbetslagstiftning, anställnas rättigheter, skyddsombudsarbete och arbetsplatsorganisering. Alla kurser finns även som distansutbildningar.

Jag har bett kamraterna i IP att dela med sig av sitt utbildningsmaterial som vi sedan kan låta få översatt till svenska och eventuellt använda eller inspireras av i vår verksamhet.

IP:s ekonomi har gått uppåt sedan 2019. Intäkterna har ökat i takt med det ökade medlemsantalet. Den centrala avgiften är ungefär 10 kronor per månad och medlem. Hittills betalar endast 75% av medlemmarna sina medlemsavgifter. Trots det är ekonomin bättre än någonsin och aktiviteten ökar i takt med medlemsantalet. Därför rekommenderade revisorerna självklart ansvarsfrihet till den avgående nationella kommittén, vilket kongressen också beslutade efter.

Efter att ansvarsfrihet beviljats blev det dags för kongressen att diskutera de fyra förslagen på organisationsförändringar.

Ett av förslagen gick ut på att utöka antalet ledamöter i den nationella kommittén från 9 till 13 ledmöter, samt att förlänga kongressperioden från två till fyra år. Intressant i sammanhanget var att en del av detta förslag innebar att utreda och utvärdera försök med så kallade koordinations-kommittéer på geografisk basis, eller som vi i SAC kallar

det för, LS. I dagsläget finns endast en sådan geografisk kommitté i IP.

Ett annat förslag handlade om att utveckla den centrala juridiska kommittén. Fler föreslogs ingå i kommittén samt att nivån på ersättningarna till juristerna höjs. För att få råd med det innebar förslaget även en höjning av den centrala medlemsavgiften från dagens fyra zloty per medlem och månad till mellan sex och åtta zloty. På så sätt blir det upp till lokalgrupperna själva att bestämma nivå utefter förmåga. Väldigt lite av IP:s administration är nämligen digital, bland annat samlar de in medlemsavgiften kontant varje månad direkt från medlemmarna på de olika arbetsplatserna.

Det tredje förslaget ville utveckla IP:s stadgar och digitala infrastruktur och det fjärde och sista förslaget handlade om intern konfliktshantering. IP saknar skiljedomsnämnd och har drabbats av flera tunga interna konflikter på sistone. Förslaget innebar att en ny fristående kommitté bildas, bestående av medlemmar som inte har andra förtroendeuppdrag inom organisationen och som får ansvaret att medla i lokala konflikter om det efterfrågas.

Efter långa diskussioner, omröstningar kring ändringsförslag, begäran om rösträkning och mycket mer bifölls alla förslagen och vi tog paus för att låta kongressen bjuda på fantastisk god mat. Det polska köket tog mig verkligen med häpnad.

En väldigt fin sak med IP:s kongress var att trots att alla fyra förslagen krävde omröstningar för beslut och trots oeniga parter i bitvis heta diskussioner, trots avsaknaden av konsensus och trots det helt omodererade samtalasklimatet, så var stämningen hela tiden kamratlig. Om någon blev avbruten så följdes det för det mesta av skratt eller applåder.

Efter maten var det dags att välja in kamrater till de olika förtroendeuppdragen. Totalt valdes fler än 30 kamrater inom loppet av ett par timmar. 14 ledamöter valdes till nationella kommittén, tre valdes till "the National Review Panel" och 11 ledamöter valdes in till "the National Conciliation Committee", plus samtliga suppleanter. Att hitta kandidater var inga problem och allt som allt blev det en väldigt imponerande uppvisning i organisationsgemenskap.

Efter kongressens första dag bjöds det på efterfest på en bakgårdskrog. Till en början var stämningen rätt stel men efter några öl började folk slappna av. Innan vi visste ordet av var hela lokalen fylld av kamrater och det hela blev en riktigt rolig kväll som bjöd på skratt, konversationer och spontana tal, bland andra av mig å de internationella gästernas vägnar.

Förutom SAC fanns även internationella representanter från CGT, COBAS, SI COBAS och Unuon syndicale solidaires på plats, men också gäster inom landet som till exempel facket för polska agrikulturarbetare.

KONGRESSENS ANDRA DAG

Med alla beslut och personval i ryggen blev kongressens andra dag en diskussionsdag där vi internationella gäster bjöds in till ett panelsamtal om migrantorganisering. Vi delade med oss av erfarenheter och lärdomar från våra respektive hemländer. Jag fokuserade mitt anförande på tips och trix från erfarenheterna ifrån Stockholm. Frågestunden efteråt fick till slut avbrytas på grund av tidsbrist.

Hemtjänstarbetare, mestadels ukrainska medlemmar berättade om hur de arbetar med att göra informationskampanjer för att upplysa kollegor om deras rättigheter. Det är vanligt med rädsla bland arbetarna som ibland inte vågar bli medlemmar, vilket sätter stopp för mycket i fråga om organisering. I Polen finns nämligen en ny lag som ger chefen rätt att få ta del av fackets medlemslistor på de egna arbetsplatserna.

Efter det följde en stafett i arbetsplatskamp presenterad av olika driftsektioner. Det var skorstenstmakare som berättade om en löneökning på 500 zloty för samtliga anställda efter hot om strejk och koppararbetare som berättade om att de tack vare stöd från kam-

rater i IP lyckades pressa arbetsköparen tillräckligt för en löneökning på 15 procent för alla. Arbetare i en kosmetikafabrik förbereder sig nu för strejk för bättre lön. Bussmekaniker berättade om en femveckorsstrejk som resulterade i en löneökning på 500 zloty, men också barnskötare, kulturarbetare och museumanställda som blockerar vägar och spårvagnar, och så klart om Amazonarbetare som just nu mobiliserar till strejk för att få bort bemanningsföretagen. Amazonsektionen är snart uppe i 1000 medlemmar.

Efter allt detta och ett gruppfoto senare förklarades kongressen officiellt stängd. Kamraterna i IP var mycket glada att ha oss där som gäster och det märktes att SAC har en lite särskild ställning bland de rödsvarta facken. Fördomar om Sveriges socialistiska arv blandat med SAC:s historia och internationella engagemang tror jag gör att många av våra systerorganisationer håller oss högt i anseende. Tänk vad mycket som redan hade varit vunnet om vi såg på oss själva med samma blick.

Text & Foto:
Erik Bonk
Generalsekreterare

Skicka in material till Syndikalisten!

Här är datumen som gäller!

#3 Deadline för insänt material: **4 september.** Hos medlemmarna i mitten av oktober.

#4 Deadline för insänt material: **13 november.** Hos medlemmarna i mitten av december.

OBS! Insänt material kan komma att redigeras och/eller publiceras på www.sac.se och i webbtidningen: syndikalisten.sac.se.

Läs igenom **Syndikalistens språk-guide** innan du skickar ditt bidrag: sac.se/syndikalisten.

Det är ett stort plus om du skickar in en **kort sammanfattning om din text**, för att översättningen ska gå smidigt till engelska och spanska.

Behöver du lyssna på Syndikalisten?

Hör av dig! Det finns möjlighet att få tidningen inläst. Nummer 1/2020 t.o.m. 3/2021 finns som taltidning här: www.sac.se/syndikalisten/taltidning
Inläsare är Errol Tanriverdi, Linköpings LS.

Stämmer inte kontaktuppgifterna till din LS, syndikat eller sektion? Hör av dig så uppdaterar vi!

Mejla till syndikalisten@sac.se

En del av innehållet i denna tidning finns också i Syndikalisten webbtidning: syndikalisten.sac.se

syndikalisten@sac.se

BYGG

Stockholms byggsyndikat
byggsyndikatet.stockholm@sac.se

HANDEL OCH SERVICE

Driftsektionen Björkåfrihet (Göteborgs LS)
dsbjorkafrihet.gbg@sac.se

Driftsektionen MediCarrier (Stockholms LS)
dsm.sthlm@sac.se

Dagabs driftsektion (Göteborgs LS)
dagab-sektionen-gbg@lists.sac.se

Zalandoarbetarnas driftsektion (ZADS)
zads@sac.se

INDUSTRI

Driftsektion Gyllene ägget (Jönköpings LS)
dsga@sac.se

KOMMUNAL- OCH STATSANSTÄLLDA

Driftsektion Domstolsverket (Stockholms LS)
dv-sektionen.sthlm@sac.se

KULTUR OCH MEDIA

Bohusläns Museums driftsektion (Trestads LS)
bmds@sac.se

CNEMA Driftsektion (Norrköpings LS)
E-post: dscnema.norrkopings@sac.se

Driftsektionen SSB Järva
Stockholms Stadsbibliotek Järvaenheten
kim.stockholm@sac.se

Klostret i Ystads driftsektion (Malmö LS)
malmö.ls@sac.se

SOCIAL OCH VÅRD

Driftsektionen UAS (Uppsala LS)
dsuas@sac.se

Driftsektionen Ytterö
yttero@sac.se

Driftsektionen Socialnordost (KulturATOM)
(Göteborgs LS)
goteborgs.ls@sac.se

Stockholms Social och Vårdsyndikat
sov.sthlm@sac.se

Uppsala Social och Vårdsyndikat
sov.uppsala@sac.se

SBAR: Vård- och omsorgskollektiv
vardarbetare@sac.se

TRANSPORT

Driftsektionen Pixall
driftsektionen.pixall.sthlm@sac.se

SBS08 - Bussektionen Stockholm
(Stockholms LS)
sbs.sthlm@sac.se

Driftsektionen VTD (Göteborgs LS)
dsvtd.gbg@sac.se

UTBILDNING

Driftsektion Enskedegårds gymnasium
(Stockholms LS)
utbildningssyndikatet.sthlm@sac.se

Driftsektion Eriksdal (Stockholms LS)
dsed.sthlm@sac.se

Driftsektionen Glokala Folkhögskola (Malmö LS)
malmö.ls@sac.se

Driftsektionen Kvinnofolkhögskolan
(Göteborgs LS)
goteborgs.ls@sac.se

Hovåsskolans Driftsektion (Göteborgs LS)
hsds.gbg@sac.se

Göteborgs Universitetssektion (Göteborgs LS)
universitetssektionen.gbg@sac.se

Göteborgs Utbildningssyndikat
utbildningssyndikatet.gbg@sac.se

Stockholms Universitet
(Se Frescati LS)

Stockholm Universitetssektionen
universitetssektionen.stockholm@sac.se

Stockholms Utbildningssyndikat
utbildningssyndikatet.sthlm@sac.se

Umeå Universitetssektion (Umeå LS)
univ.sektionen.umea@sac.se

Uppsala Universitetssektion
(Uppsala LS)
univ.sektionen.uppsala@sac.se

SAC:S KOMMITTÉER

Arkiv- och bibliotekskommittén
arkiv@sac.se

Centralkommittén
ck@sac.se

IT- och webbkommittén
webkom@sac.se

Rättskommittén
fs@sac.se

Arbetsgruppen för nya medlemsregistret
medlemsregistret@sac.se

Federativs förlagskommitté
kontakt@federativsforlag.se

Internationella kommittén
ik@sac.se

LOKALA SAMORGANISATIONER (LS)

Arjeplogs LS
Hamngatan 4h
930 90 ARJEPLOG
0961-102 53
arjeplogs.ls@sac.se

Arvidsjäurs LS
Stationsgatan 20b
933 32 ARVIDSJÄUR
070-59 39 185
arvidsjours.ls@sac.se

Bergslagens LS
Engelbrektsgratan 35b
702 13 ÖREBRO
070-251 85 01
bergslagens.ls@sac.se

Borlänge LS
Joakim Karlsson c/o Quist,
Lingatan 4 lgh 1102
784 36 Borlänge
borlange.ls@sac.se

Enköping-Heby LS
Tullgatan 7b
749 49 ENKÖPING
070-564 62 57
enkoping-heby.ls@sac.se

Fruviks LS
Box 4081
102 62 STOCKHOLM
fruviks.ls@sac.se

Gotlands LS
Signalgatan 13 d
621 47 VISBY
070-039 40 86
gotlands.ls@sac.se

Gävle LS
Nedre Bergsgatan 28
802 51 GÄVLE
026-61 92 77
gavle.ls@sac.se

Göteborgs LS
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
031-711 96 08
goteborgs.ls@sac.se

Helsingborgs LS
helsingborgs.ls@sac.se

Hudiksvalls LS
Brändebo 115
820 62 BJURÅKER
0653-320 87
hudiksvalls.ls@sac.se

Jönköpings LS
Box 190
551 13 JÖNKÖPING
jonkopings.ls@sac.se

Karlstads LS
Älvsbygatan 32b
654 64 KARLSTAD
070-221 81 65
karlstads.ls@sac.se

Linköpings LS
linkopings.ls@sac.se

Luleå LS
Box 32
971 02 Luleå
lulea.ls@sac.se

Malmö LS
Davidshallsgatan 4
200 10 MALMÖ
040-12 61 78
malmö.ls@sac.se

Norrköpings LS
Olai Kyrkogata 5b
602 25 NORRKÖPING
011-13 18 55
norrkopings.ls@sac.se

Nyköpings LS
nykopings.ls@sac.se

Sandvikens LS
Högbovägen 4
811 23 SANDVIKEN
026-25 90 09
sandvikens.ls@sac.se

Stockholms LS
Sveavägen 98, 4 tr.
113 50 STOCKHOLM
08-658 62 69
stockholms.ls@sac.se

Sundsvalls LS
c/o Elme Ämting
Östanbäcksgatan 15A
871 31 Härnösand
sundsvalls.ls@sac.se

Trestads LS
trestads.ls@sac.se

Umeå LS
Östra Rådhusgatan 6
903 26 UMEÅ
090-77 21 00
umea.ls@sac.se

Uppsala LS
Svartbäcksgatan 97d kv
753 35 UPPSALA
018-69 46 89
upsala.ls@sac.se

Västerås LS
Östermalmsgatan 10
722 14 Västerås
072-280 23 53
vasteras.ls@sac.se

Älvdalsbygdens LS
c/o Monika Fredriksson, Yvrads-
vägen 15
792 34 Mora
alvdalsbygdens.ls@sac.se

SAC:S SEKRETARIAT
08-522 456 30
Telefontid: Tis-ons kl. 13-15
sekretariatet@sac.se

TIDNINGEN ARBETAREN
08-522 456 70
redaktionen@arbetaren.se

SAAK
08-545 912 50
Telefontid:
Mån-tors kl. 9-12 fred kl. 13-15
kontakt@saak.se

SYNDIKALISTISKA KAMRATFÖRENINGEN
syndikalistkamrater@gmail.com

Arbetarens jubileumspodd!

Jubileumspodden släpps i fyra delar under 2022 av tidningen Arbetaren. Nu finns två delar, den senaste om **gigekonomi och en arbetsmarknad i förändring** och det första avsnittet om **feministisk kamp då och nu**.

Finns där poddar finns eller på arbetaren.se/kategori/podd/